

วารสารวิจัยธรรมศึกษา

JOURNAL OF DHAMMASUKSA RESEARCH

ISSN 2730-1753 ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2563

ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุทธวิกสิตาราม

วารสารวิจัยธรรมศึกษา

JOURNAL OF DHAMMASUKSA RESEARCH

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2563)

Vol. 3 No. 1 (January – June 2020)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นวารสารตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความหนังสือ และบทความวิชาการประเภทอื่นๆ
2. เพื่อเป็นสื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการของนักวิจัยและนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นวารสารเสนอองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามนุษย์ตามหลักการศึกษาเชิงพุทธศาสนาและศาสตร์ต่างๆ
4. เพื่อพัฒนาวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาและเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลงานการวิจัยและบทความทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศาสนาต่างๆ รวมทั้งปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI

เจ้าของ

ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม (RESEARCH CENTER FOR DHAMMASUKSA PHRAPARIYATTIDHAMMA OF WATAWUTWIKASITARAM SCHOOL) ภูมิกุณแม่ชาล้ง ห้อง 305 เลขที่ 137 วัดอาวุธวิกสิตาราม ถนนจรัญสนิทวงศ์ 71 บางพลัด กรุงเทพฯ 10700 โทร 0860864258

ที่ปรึกษา

พระเทพปัญญามุนี	เจ้าอาวาส/เจ้าสำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
พระราชดิลก, ดร.	ประธานกรรมการบริหารการศึกษา
พระศรีวินยาภรณ์, ดร.	เจ้าคณะแขวงบางพลัด
พระมหาสมาน ธมฺมวชิโร	อาจารย์ใหญ่สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม
พระมหาฉัตรชัย สุนฺตตชโย, ผศ.ดร.	รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พระมหาบุญนา จานวีโร, ผศ.ดร.	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.เนตร หงษ์ไกรเลิศ	มหาวิทยาลัยมหิดล
นาวาเอก ดร.นพดล บงกชกาญจน์	กรมยุทธศึกษาทหารเรือ

บรรณาธิการวารสาร

พระมหาหมื่นจันทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.

กองบรรณาธิการวารสาร

พระบุญฤทธิ์ อภิปัญโญ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.มนัสวี ศรีนนท์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ดร.ธเนศ เกษศิลป์	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผศ.สุณี เวชประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยวชิราวุธราช
พ.ต.ท.หญิง ปิยะนุช ศรีสรานุกรม	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
นายครรชิต มีซอ	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

รศ.ดร.กฤต ศิริยะอาจ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.คงสฤษฏ์ แพ่งทรัพย์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
นาวาเอก ดร.นพดล บงกชกาญจน์	กรมยุทธศึกษาทหารเรือ
ดร.กฤตสุขิน พลเสน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.กำธร เพี้ยเอี้ย	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.ทวี เลี้ยวประโคน	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.ประเวช วัฒนาแก้ว	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.มนัสวี ศรีนนท์	สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล
ดร.เมธา หริมเทพาธิป	สาขาวิชาปรัชญาและจริยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ดร.สมเจต หลวงกัน	นักวิชาการศูนย์วิจัยธรรมศึกษา

ฝ่ายจัดรูปเล่ม/สมาชิกวารสาร

นายอริย์ธัช เลิศอมรไชยกิจ	นางคมณัฏ กฤดากร ณ อยุธยา
นางสาวพรทิพย์ พงษ์กิตติวงศ์	นางสาวณัฐปรียา วิจิตรฐะพันธุ์

พิมพ์ที่

จี คลาส (G CLASS) เลขที่ 26/19 ศาลายา พุทธมณฑล นครปฐม 73170
โทร 028892223 โทรสาร 028893204 อีเมลล์ g_class@hotmail.com

บทบรรณาธิการ

ปี พ.ศ. 2563 เป็นปีที่ 3 ในการจัดพิมพ์วารสารวิจัยธรรมศึกษา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม ฉบับที่ 1 โดยกองบรรณาธิการดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI ซึ่งมีการตรวจประเมินผลงานวิชาการอย่างรอบด้านจากผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายหน่วยงาน เป็นผลงานที่ไม่ละเมิดจริยธรรมทางวิชาการ มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ 2 รูป/คน ประเมิน 1 บทความ และผู้ทรงคุณวุฒิ 1 รูป/คน จะประเมินบทความได้เพียง 1 บทความเท่านั้นในวารสารแต่ละฉบับ เพื่อรักษามาตรฐานทางวิชาการ

วารสารวิจัยธรรมศึกษานี้ได้นำเสนอผลงานของนักวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ที่น่าสนใจดังนี้

1. **วิเคราะห์ปรากฏการณ์วิทยาของฮุสเซอร์ล (Analyzing the Phenomenology of Husserl)** โดย พระจางตุรงค์ ชูศรี สรุปว่า เอดมุนด์ ฮุสเซอร์ล เป็นนักปรัชญาทางด้านปรากฏการณ์วิทยา โดยเสนอวิธีการหาความรู้แบบปรากฏการณ์วิทยา อยู่ในการตั้งคำถามหรือชวนสงสัยกับสิ่งที่เราค้นเคย เคยชิน หรือยอมรับ ด้วยวิธีการไต่สวนเชิงอภิปรัชญาของฮุสเซอร์ลยังมุ่งการอธิบายเรื่องสำคัญว่าการสำนึกนั้นต้องสำนึกถึงอะไรบางอย่าง อย่างไรก็ตาม การสำนึกนั้นทำให้แนวคิดของฮุสเซอร์ลมีท่าทีทำให้เกิดการปิดตัวเองอยู่ในโลกของมโนคติมาก จนอาจปฏิเสธถึงความรู้ของสิ่งภายนอกตัวของบุคคล เพราะสิ่งต่างๆ เป็นสิ่งที่มีอยู่ได้นั้นก็ล้วนต้องอิงอาศัยกันและกันตามเงื่อนไขของเวลาและสถานที่รวมทั้งบริบท

2. **การทำวิทยานิพนธ์อย่างมืออาชีพ : เนื้อหาคุณภาพและอ้างอิงอย่างมีจรรยาบรรณ (Professional Thesis: Quality Content and Ethical References)** โดย มณีนี ศรีนนท์ และ พระมหาพนวินทร์ ปุริสสุตโต สรุปว่า การทำวิทยานิพนธ์หรือการทำวิจัยตามที่เราคุ้นเคยกันโดยทั่วไปนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาของนักศึกษาและเป็นเรื่องการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพโดยสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยที่นักศึกษาทำจะจัดว่าเป็นงานที่มีคุณภาพได้นั้น นักศึกษาจะต้องสนใจใคร่รู้ต่อเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยเป็นเบื้องต้น ตลอดจนนักศึกษาต้องมีจรรยาบรรณต่อการทำวิจัยในมนุษย์ด้วย เพราะหากการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์โดยปราศจากกระบวนการดังกล่าวแล้ว วิทยานิพนธ์ที่จัดทำขึ้นย่อมเป็นผลงานที่ละเมิดคุณธรรมจริยธรรมได้ ดังนั้น วิทยานิพนธ์จึงมีคุณภาพและมีจรรยาบรรณได้ นักศึกษาจะต้องทำวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีกระบวนการวิจัยที่ไม่ละเมิดจริยธรรมวิจัยในมนุษย์

3. **การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)** โดย จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และ ชุตินา ศรีจารุเมธีญาณ สรุปว่า ปัญหาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ มากมายอย่างแยกไม่ออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายด้วย การจะบอกว่านโยบายหนึ่งๆ มีปัญหาตอนนำไปปฏิบัติหรือไม่ ถ้ามีปัญหานั้นมีอย่างไร ไม่สามารถอธิบายได้ในลักษณะเดียว แต่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณี ประกอบกับความเข้าใจในแนวคิดและกระบวนการนโยบาย ตลอดจนโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐเป็นอย่างดี

4. **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (THE LEARNING DEVELOPMENT ON ACHIEVEMENT IN HISTORY OF THE AYUTTHAYA KINGDOM BY USING CYCLE MODEL LEARNING (4 MAT) FOR MATTHAYOM 2 STUDENTS)** โดย ชัยรัตน์ ต้นสกุล วีระวงศ์สรรค์ และ รสรินทร์ อรอมรัตน์ พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สูงกว่านักเรียนที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) วิชาประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

5. การพัฒนาความสามารถทางการเรียนวิชาวัดละเอียดด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) (Learning Achievement in Detailed Measurement Course Using STAD Cooperative Learning Technique) โดย อุทัย ชุ่นใช้ วีระวงศ์สรรค์ และ ธนาถ สมบูรณ์ พบว่า 1. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางการเรียนมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	ค
สารบัญ	จ
วิเคราะห์ปรากฏการณ์วิทยาของฮูสเซิร์ล (Analyzing the Phenomenology of Husserl) พระเจ้าตรงศ์ ชูศรี	1
การทำวิทยานิพนธ์อย่างมืออาชีพ : เนื้อหาที่มีคุณภาพและอ้างอิงอย่างมีจรรยาบรรณ (Professional Thesis: Quality Content and Ethical References) มนัสวี ศรีนนท์ และ พระมหามงคลวินทร์ ปุริสุตโตโม	10
การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy implementation) จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และ ชุตินา ศรีจารุเมธีญาณ	19
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์เรื่องพัฒนาการ ของอาณาจักรอยุธยา โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (THE LEARNING DEVELOPMENT ON ACHIEVEMENT IN HISTORY OF THE AYUTTHAYA KINGDOM BY USING CYCLE MODEL LEARNING (4 MAT) FOR MATTHAYOM 2 STUDENTS) ชัยรัตน์ ต้นสกุล วีระ วงศ์สรรค์ และ รสรินทร์ อรอมรัตน์	27
การพัฒนาความสามารถทางการเรียนวิชาวัดละเอียดด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือโดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) (Learning Achievement in Detailed Measurement Course Using STAD Cooperative Learning Technique) อุทัย ชุ่นใช้ วีระ วงศ์สรรค์ และ ธนาตล สมบูรณ์	36
จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารวิจัยธรรมศึกษา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม	44
การเตรียมต้นฉบับเพื่อการเสนอจัดพิมพ์ในวารสารวิจัยธรรมศึกษา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม	46

วิเคราะห์ปรากฏการณ์วิทยาของฮุสเซอร์ล Analyzing the Phenomenology of Husserl

พระเจ้าตุงรังค์ ชูศรี

Phra Jaturong Choosri

วัดวิเศษการ กรุงเทพมหานคร

Visejkarn Temple Bangkok

Email: rong2553@yahoo.com

วันที่รับบทความ (Received) : 5 มกราคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 25 มกราคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 มกราคม 2563

บทคัดย่อ

เอ็ดมุนด์ ฮุสเซอร์ล เป็นนักปรัชญาทางด้านปรากฏการณ์วิทยา โดยเสนอวิธีการหาความรู้แบบปรากฏการณ์วิทยา อยู่กับการตั้งคำถามหรือชวนสงสัยกับสิ่งที่เราค้นเคย เคยชิน หรือยอมรับ ด้วยวิธีการใส่วงเล็บของอคติต่อโลก ปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาของฮุสเซอร์ลยังมุ่งการอธิบายเรื่องสำนึกว่าการสำนึกนั้นต้องสำนึกถึงอะไรบางอย่าง อย่างไรก็ตาม การสำนึกถึงนั้นทำให้แนวคิดของฮุสเซอร์ลมีท่าทีทำให้เกิดการปิดตัวเองอยู่ในโลกของมโนคติมาก จนอาจปฏิเสธถึงความรู้ของสิ่งภายนอกตัวของบุคคล เพราะสิ่งต่างๆ เป็นสิ่งที่มีอยู่ได้นั้นก็ล้วนต้องอิงอาศัยกันและกันตามเงื่อนไขของเวลาและสถานที่รวมทั้งบริบท

คำสำคัญ: ปรากฏการณ์วิทยา, การใส่วงเล็บของอคติ, การสำนึก

Abstract

Edmund Husserl is the phenomenology philosopher. He presented the phenomenology method on the skeptical questioning into the familiar or accept with bracketing to the world. The phenomenology of Husserl explained the intentionality of somethings. However, intentionality makes the concept of Husserl has a closed attitude in the radical Ideas rejecting the object being of a person; therefore, everything is the interbeing with conditioning time, place, and context.

Keywords: Phenomenology, Bracketing, intentionality

1. บทนำ

เอ็ดมุนด์ ฮุสเซอร์ล (Edmund Husserl, 1859– 1938) เป็นนักปรัชญาทางด้านปรากฏการณ์วิทยาที่มีชื่อเสียงเป็นอย่างมากโดยได้รับอิทธิพลปรัชญามาจากเบรนต์โน และเป็นคนแรกที่ได้สถาปนาสาขาปรัชญาขึ้นใหม่ให้ชื่อว่า “ปรากฏการณ์วิทยา” (Phenomenology) อันหมายถึงการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องพิชาน โดยอาศัยการบรรยาย ดังเช่น พิชานเกี่ยวกับวัตถุที่เราต้องการจะทราบหรือเข้าใจ (พระเจ้าตุงรังค์ อาจารย์สุโธ (ชูศรี), 2554, และ บุญมี แทนแก้ว, 2548 : 203) ฮุสเซอร์ลเริ่มดำเนินการทางปรัชญาโดยอาศัย

ปรากฏการณ์วิทยา เพราะเป็นวิชาที่สืบสวนเรื่องราวทางประสบการณ์ วิชานี้จะห่างไกลจากอัตถิภาวะทางความคิดที่เข้ามาแทนความเป็นจริง ฮูสเซิร์ลเริ่มต้นงานของเขาโดยการสงสัยในอัตถิภาวะในแง่ประสบการณ์ จึงค้นพบว่าจิตมีโครงสร้างอยู่ภายใต้อาณาจักรแห่งความจริง ความรู้ที่เป็นจริงจึงจำเป็นต้องอาศัยโครงสร้างเหล่านี้

แนวคิดของฮูสเซิร์ล จึงเป็นการให้ความสำคัญกับมนุษย์ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจต่อสิ่งใด ปรัชญาการศึกษาสำนักอรรถิภาวนิยมที่นำเอาแนวคิดของฮูสเซิร์ลไปใช้ก็เป็นการทำให้เห็นถึงในเรื่องญาณวิทยาและความจริงเกี่ยวกับปรากฏการณ์วิทยา ฮูสเซิร์ลคิดว่า “ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจิตใจหรือเรื่องโลกภายนอก ย่อมไม่มีสภาพที่เป็นจริงเลย และความรู้ของเราเป็นเพียงสิ่งที่สร้างขึ้นจากความคิดหรือจากประสบการณ์ทางจิตเท่านั้น จึงไม่สามารถจะนำไปสู่ความเป็นจริงได้ดังที่นักอภิปรายกล่าวอ้างไว้ แม้แต่จะจัดให้เป็นสัจนิยมหรือจิตนิยมก็ไม่ได้เช่นกัน ปรากฏการณ์ทางจิตโดยธรรมชาติจะมีขึ้นเองย่อมไม่ได้ หากจะต้องอาศัยความเป็นจริงทางสมองหรือจิต และก็มิได้เกิดจากความเป็นจริงทางสมองพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่จะเกิดจากเหตุบางอย่างและอาศัยเวลาตามสมควร ที่เป็นสัญลักษณ์และมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอีกสิ่งที่สร้างสิ่งทั้งหลายขึ้นมา และเหตุการณ์ของโลกจึงได้ปรากฏออกมาได้ ดังนั้นสิ่งทั้งหลายแหล่รวมทั้งเหตุการณ์ทางจิตโดยอาศัยสมอง จึงไม่จำเป็นต้องอาศัยความเป็นจริงทางอภิปรายทางมันสมองหรือทางวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง (บุญมี แท่นแก้ว, 2544 : 204-205)

ฮูสเซิร์ล ในช่วงหลัง ได้ให้ความเอาใจใส่จดจ่ออยู่กับเรื่องของอุดมคติ และแก่นโครงสร้างของความสำนึกมากขึ้น ดังที่เขาต้องการแยกสมมุติฐานเกี่ยวกับการมีอยู่ของวัตถุภายนอกต่างๆ ออกไป เขาได้นำเสนอระเบียบวิธีการลดทอนปรากฏการณ์วิทยาเพื่อขจัดมันทิ้งไป สิ่งที่ถูกสลัดออกคือ ตัวตนเหนือธรรมชาติ (ตัวตนอุตรภาพ) อันบริสุทธิ์ (the pure transcendental ego) ที่ค้านกับตัวตนที่เป็นรูปธรรมเชิงประจักษ์ (the concrete empirical ego) มาถึงตอนนี้ปรากฏการณ์วิทยาเหนือธรรมชาติคือ การศึกษาเกี่ยวกับแก่นโครงสร้างต่างๆ ที่ถูกทิ้งลงในความสำนึกอันบริสุทธิ์ อันนี้รวมอยู่ในปฏิบัติการเกี่ยวกับการศึกษาเรื่อง noemata (วัตถุหรือเนื้อหา) และความสัมพันธ์ต่างๆ ท่ามกลางสิ่งเหล่านั้น นักปรัชญา ออดโน (Theodor Adorno) ได้วิจารณ์แนวคิดญาณวิทยา(ทฤษฎีความรู้)ปรากฏการณ์วิทยาของฮูสเซิร์ล (Husserl) ในอภิการวิจารณ์ (Metacritique) ของเขา "Against Epistemology" ซึ่งเป็นการต่อต้านรากฐานนิยม (Anti-foundationalist) ในตำแหน่งหรือทัศนคติของมัน (สมเกียรติ ตั้งนโม, Phenomenology, (ออนไลน์). <http://61.47.2.69/~midnight/midnight2544/0009999449.html>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2554) ปรากฏการณ์วิทยาของฮูสเซิร์ลเป็นปรากฏการณ์วิทยาพรรณนาที่เข้มข้น เป็นความอิสระ (Free) จากสำนึกธรรมดา ไม่ตรวจสอบการรับรู้ก่อน (Preconceptions) เป็นการนำวิธีการทางปรากฏการณ์วิทยาไปใช้มุ่งปรากฏการณ์ที่ปรากฏในประสบการณ์ทันที (Immediate) และเข้าใจตรงในโครงสร้างและความหมายที่แท้จริง (Encyclopedia of Religion, 4237)

2. แนวคิดสำคัญของฮูสเซิร์ล

ผู้เขียนต้องการนำเสนอแนวคิดสำคัญของฮูสเซิร์ล 4 ประเด็นคือ การมุ่งอารมณ์ สารัตถะ การลดทอน และอัตตาเชิงอุตตวิสัย ดังนี้

2.1 การมุ่งอารมณ์

สำนักปรากฏการณ์วิทยาเห็นว่าการกระทำและประสบการณ์ต่างๆ ของมนุษย์เป็นเรื่องของการกระทำหรือการสร้างของจิตสำนึกทั้งสิ้น เป็นผลมาจากกระบวนการระลึกหรือตระหนักรู้ของจิตสำนึกของ

มนุษย์ที่มีต่อโลกรอบตัว ฉะนั้นทัศนะของสำนักปรากฏการณ์วิทยา จึงไม่มีสิ่งที่เรียกว่าจิตสำนึกเฉยๆ แต่ต้องเป็นจิตสำนึกต่อสิ่งใดหรือเรื่องใดเสมอ

กล่าวอีกนัยหนึ่ง สำนักปรากฏการณ์วิทยาให้ความสนใจกับกระบวนการในการสร้างความหมาย หรือ การทำความเข้าใจโลกรอบตัวของมนุษย์ ผ่านการเข้าใจการทำงานของจิตสำนึกของมนุษย์ ดังนั้น การศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยาจึงพุ่งประเด็นความสนใจไปที่จิตสำนึกไม่ว่าจะเป็นจิตสำนึกของผู้ศึกษาหรือสิ่งที่ศึกษาว่ามีการตระหนักรู้ หรือระลึกรู้โลกรอบตัวได้อย่างไร (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551 : 67) ในแนวคิดของ ฮุสเซิร์ล สิ่งของสิ่งหนึ่งซึ่งเปี่ยมไปด้วยความหมาย ถูกสร้างขึ้นภายในจิตสำนึกเป็นสิ่งที่รับรู้กันได้ในชีวิตประจำวันจนดูเหมือนสิ่งของนั้นมีเลือดมีเนื้อทางกายภาพ และยังเกาะเกี่ยวสรรพสิ่งอื่นให้มีความหมายไปด้วยและยืนยันความสำเร็จของการค้นพบของเขาในการวิเคราะห์จิตสำนึกของเวลาว่า “จินตภาพที่ได้รับการตระหนักรู้ว่าเป็นกลางสำหรับทุกคนคือ สภาวะที่พื้นที่กับเวลาสามารถเคลื่อนไหวเป็นหนึ่งเดียวกัน” (จริยานวลนรินทร์, ฮุสเซิร์ลกับแนวคิดปรากฏการณ์วิทยา : การทำพื้นที่ให้มีความหมายของเวลา, (ออนไลน์), <http://content.tarad.com/?p=671>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2561)

จากแนวคิดการมุ่งอารมณ์ของปรัชญาของฮุสเซิร์ล ล้วนเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงานของจิตที่เป็นสิ่งที่จะเข้าใจถึงความจริงของสิ่งที่ปรากฏนั้นว่าเป็นจริงอย่างไร อย่างไรก็ตามแม้ว่าการพยายามที่จะยืนยันของความจริงแท้ว่า “ทั้งหมดของจิตสำนึกคือจิตสำนึกของบางสิ่ง” (Thevenaz, Pierre, 1962 : 49)

จากประเด็นดังกล่าวยังสามารถอธิบายได้ว่าการทำความเข้าใจของสิ่งที่เป็จริงยังไม่เพียงพอหรือสมบูรณ์ได้ทั้งหมด เพราะว่าการเข้าใจถึงสิ่งทั้งหมดนั้นบางสิ่งบางอย่างมนุษย์ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน การใช้ชุดความคิดกลุ่มหนึ่งเพื่ออธิบายความจริงของสิ่งหนึ่งว่าเป็นอย่างไรนั้นก็ย่อมไม่สามารถก่อให้เกิดความรู้สึที่เข้าใจตรงไปตามมโนภาพนั้นได้เพราะอะไร เพราะมนุษย์เป็นสิ่งเฉพาะหมายถึงความแตกต่างกัน การเลี้ยงดู ย่อมแตกต่างกันออกไป

ฉะนั้น การทำให้เกิดความรู้สึกที่ตรงกับสิ่งที่ไม่เคยพบเห็น ด้วยการอธิบายให้ตระหนักรู้ถึงสิ่งนั้นก็ยาก เช่น คนไทยส่วนใหญ่ถือว่าศีรษะเป็นของสูงใครจะมาตบหรือ จับหัวนั้นไม่ได้ หากแต่ฝรั่งนั้นเขาไม่ถือ ดังนั้นการอธิบายว่าความสำคัญของสิ่งที่คนไทยยึดมั่นให้แกฝรั่งเข้าใจก็เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่า มันเป็นคติความเชื่อ เช่นเดียวกับที่ฝรั่งเขาถือในบางเรื่อง หากแต่การอธิบายตามนี้ก็คงไม่สามารถทำให้เกิดความเข้าใจในภาพของสิ่งที่แต่ละคนเข้าใจได้ตรงเพียงแต่การอธิบายเทียบเคียงให้พอยอมรับถึงข้อเท็จจริงที่แต่ละสังคมยึดถือปฏิบัติกันมาเท่านั้น และสิ่งที่คนไทยยึดมั่นนั้นคนไทยเองมีภาพของความเข้าใจตรงกันมาน้อยเพียงใดแต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่มีความหมายจึงเป็นสิ่งที่ยึดโยงด้วยจิตสำนึกของแต่ละคนในสิ่งที่เข้าใจหรือมุ่งที่จะเข้าใจในสิ่งนั้น แต่ก็คงไม่สามารถเป็นสิ่งที่จะสามารถยืนยันได้ประจักษ์ชัดมากกว่าการใช้ตัวตนของแต่ละคนในการพยายามเข้าใจต่อสิ่งที่อยู่ภายนอกนั้นจะสามารถทำให้สิ่งที่เข้าใจนั้นจะเป็นสิ่งที่ตนเองเข้าใจนั้นไม่เป็นการหลอกตนเองว่าเป็น ดังเช่น คนที่เห็นเชือกเป็นงูทั้งที่จริงสิ่งที่เห็นนั้นคือเชือก ฉะนั้นการตรวจสอบด้วยตัวตนของตนเอง ผู้เขียนเห็นว่า อาจเป็นวิธีการใช้เหตุผลที่เรียกว่าวิธีนัยคือ “การคิดขยายความออกไปจากอะไรบางอย่างที่รู้แล้ว” (สมภาร พรหมทา, 2551 : 99. และราชบัณฑิตยสถาน, 2543 : 25,49) ไปสู่บางสิ่งที่เป็จริงอย่างเช่นการบอกว่าลุงแดงเป็นผู้ชายก็ต้องมีความเชื่อร่วมกันว่า ลุงเป็นผู้ชาย ร่วมกันก่อน จึงสามารถหาข้อสรุปร่วมกันในสิ่งที่เชื่อต่อไปว่า ลุงแดงก็คือผู้ชาย แม้กระนั้นก็ตามแม้สิ่งที่จะสนับสนุนสิ่งที่อยู่ในจิตของแต่ละคนแม้ฮุสเซิร์ลจะพยายามอธิบายด้วยการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็โลกวัตถุเข้ามาแต่ก็ยังเป็นเพียงสิ่งที่แทนด้วยจิตสำนึกภายในของมนุษย์แต่ละคนนั่นเอง คือ “โลกปรากฏการณ์นั้นมุ่งอุตรภาพของจิตสำนึก” (Thevenaz, Pierre, 1962 : 47)

2.2 สารัตถะ

ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์ ได้กล่าวแสดงให้เห็นว่า สารัตถะ เป็นสิ่งที่ปรากฏและเป็นสิ่งที่รู้เห็นในจิตใจของเราอย่างแน่นอนเหล่านี้มีคุณลักษณะอันเป็นสากลที่เราจะรู้เห็นได้ โดยอาศัยการช่วยเหลือจากสภาวะแห่งเจตสิกธรรม (Ideas) อันเป็นคุณลักษณะสากลที่เราจะรู้เห็นได้ โดยอาศัยการช่วยเหลือจากสภาวะแห่งเจตสิกธรรม (Ideas) อันเป็นคุณลักษณะของจิตนั้นเป็นหลัก Husserl เรียกหลักการนี้ว่า The Technique of Eidetic Reduction สภาวะหรือเนื้อแท้ (essence) ที่เราอาศัยหลักแห่ง Eidetic Reduction เป็นเครื่องค้นหาที่มีสภาวะของมันที่เราจะรู้เห็นได้อยู่ในจิตใจ (Consciousness) ของเรานั่นเอง

สารัตถะ (Essence) มีสภาวะเป็นสากลและไม่เหมือนกับ pure phenomena เราทุกคนอยู่ในฐานะที่จะมีประสบการณ์ในสภาวะอันเป็นสากล (Essence) ได้ แต่ pure phenomenon มีคุณสมบัติเป็นนามธรรมที่จะรับรู้สภาวะแห่ง Essence นั้นด้วย เพราะ Essence มีสภาวะที่เป็นสากลที่เราทุกคนจะรับรู้ได้ การที่ประสบการณ์ในเสียงก็เป็น pure phenomenon ซึ่งมีสภาวะเป็นนามธรรมอยู่ในจิตใจของแต่ละคนที่ทำให้เราสามารถมีประสบการณ์ดังกล่าวได้ ตรงกันข้ามสภาวะของเสียงนั้น (Essence of sound) หรือความมีลักษณะเป็นสากลของเสียงเป็นสิ่งที่ทำให้เราทุกคนสามารถมีประสบการณ์กับมันได้ (Intersubjectivity) ฮุสเซอร์ลไม่เห็นด้วยกับหลักการของ Psychologism ที่บอกว่า หลักการทางคณิตศาสตร์และตรรกศาสตร์เป็นเรื่องจิตวิทยา (ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์, 2549 : 209)

อย่างไรก็ดี แนวคิดของฮุสเซอร์ลในเรื่องของสารัตถะนั้น แม้จะเป็นการกล่าวถึงความเป็นจริงที่เป็นแก่นแท้ที่ปรากฏเพียงแต่ในจิตของมนุษย์เท่านั้น ซึ่งตรงกับพระพุทธศาสนาที่เห็นความสำคัญของจิตในการรับรู้ความจริงคือ “โลกถูกจิตนำไป” (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539, 15/62/73) ซึ่งคล้ายกับที่ฮุสเซอร์ลให้ความหมายของเจตนาในจิตสำนึกเรียกว่า ทั้งหมดของจิตสำนึกคือสำนึกบางสิ่ง (Thevenaz, Pierre, 1962 : 48) หากแต่การรับรู้ของจิตในพระพุทธศาสนานั้นสัมพันธ์กับการรับรู้อารมณ์ภายนอกด้วย จึงจะสามารถกล่าวยืนยันว่าสิ่งนั้นเป็นจริงไม่เพียงแต่การยืนยันของผู้กล่าวถึงหรือผู้รู้เท่านั้น เช่น การเห็นของตาหรือจักขุนันต้องสัมพันธ์กับรูป และเมื่อตาเห็นรูปหรือทั้งสองเป็นเหตุและเป็นปัจจัยซึ่งกันและกันก็ย่อมไม่สามารถกล่าวยืนยันได้ว่า อย่างใดอย่างหนึ่งเกิดการรับรู้ก่อนคือตา เป็นผู้รู้หรือรูปที่ทำให้เกิดการรับรู้ของตา หากแต่ในพระพุทธศาสนาว่าการเกิดการรับรู้ของทั้งสองนั้นเกิดไม่ก่อนและไม่หลังกัน

ดังนั้น การที่กล่าวว่า สารัตถะ มีสภาวะเป็นสากลสำหรับทุกคนนั้น การตรวจสอบก็ยากเหมือนกันที่จะยืนยันว่าความจริงที่เป็นสากลนั้นจะไม่กลายเป็นความจริงของแต่ละคนไปได้ เพราะเมื่อการไปให้ความสำคัญของผู้ที่เป็นอัตนัยจนอาจปฏิเสธสิ่งที่เป็นวัตถุภายนอก อย่างไรก็ตามผู้เขียนยังเห็นว่าการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสิ่งที่สากลนั้นก็ไม่สามารถตรวจสอบถึงความเป็นแก่นแท้ได้ เพราะหากไม่สามารถอิงอาศัยสิ่งที่เป็นประสบการณ์อันเกิดจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่ศึกษานั้นๆ อยู่ การมีประสบการณ์ไม่เพียงแต่การเป็นผู้สังเกตการณ์หากแต่ต้องเป็นผู้ที่พยายามที่จะมุ่งทำความเข้าใจถึงสิ่งที่เป็นจริง หรือเป็นแก่นแท้โดยไม่ปฏิเสธสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงส่วนอื่นไป หากแต่ส่วนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นโลกภายนอกหรือโลกทัศน์ของผู้ศึกษาก็ยังเป็นสิ่งที่จำเป็นในการจะต้องอิงอาศัยสิ่งที่เป็นปรนัยอันอาจรวมทั้งโลกแห่งวัตถุและมโนทัศน์ต่างๆ

2.3 การลดทอน

ไฮริตน์ เจริญสินโอฬาร ได้กล่าวถึงการลดทอนถึงคำว่า ‘reduction’ ไว้ว่า บางครั้งฮุสเซอร์ลใช้คำว่า ‘suspension’ หรือ ‘epoche’ แทน ศัพท์คำนี้ถือเป็นหัวใจของวิธีการหาความรู้แบบปรากฏการณ์วิทยา ฮุสเซอร์ลใช้ ‘reduction’ ใน 2 ความหมายด้วยกัน กล่าวคือ

ความหมายแรก เป็นการ “ใส่วงเล็บ” (bracketing) พื้นฐานเดิมต่างๆ ของตัวเรา หรือบรรดาสิ่งที่เราค้นเคย เคยชินและยอมรับ (presuppositions) ก่อนที่จะทำการศึกษารื่องใดเพื่อให้ผู้ศึกษาเป็นอิสระจากอคติและความลำเอียงต่างๆ คล้ายกับการใส่วงเล็บในวิชาคณิตศาสตร์ การใส่วงเล็บให้กับบรรดาพื้นฐานเดิมต่างๆ ของตัวเรา หรือที่ฮูสเซิร์ลเรียกว่า ‘phenomenological epoche’ นั้น มิใช่เป็นการปฏิเสธการดำรงอยู่ของสิ่งเหล่านี้ แต่ต้องการให้เราตระหนักรู้ถึงสิ่งเหล่านี้มากกว่า การใส่วงเล็บนี้ทำให้สำนักปรากฏการณ์วิทยาสามารถประกาศว่าเป็นวิธีการหาความรู้ที่ไม่ติดยึดกับสิ่งใดทั้งสิ้น (presuppositionlessness) นอกจากนี้วิธีการใส่วงเล็บดังกล่าว ยังสามารถช่วยให้สำนักปรากฏการณ์วิทยาศึกษาปรากฏการณ์ได้ในระดับของ “แก่น” (ฮูสเซิร์ลใช้คำหลายคำ เช่น thematic, essence, idea) และรากเหง้า (origin) หรือก็คือในระดับของจิตสำนึกในเรื่องนั้นๆ เมื่อใส่วงเล็บให้กับพื้นฐานเดิมต่างๆ ของเราแล้ว สิ่งที่เหลือหลังจากการใส่วงเล็บคือตัวตนที่เป็นอิสระจากการรับรู้ใดๆ ที่มีมาก่อนหน้า หรือที่ฮูสเซิร์ลเรียกว่า “transcendental ego or pure consciousness” และพร้อมจะมองปรากฏการณ์ต่างๆ จากมุมมองของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นๆ

ฮูสเซิร์ลแบ่ง ‘reduction’ ออกเป็น 2 ระดับ ระดับแรก เรียกว่า ‘eidetic reduction’ เป็นการมองปรากฏการณ์ในระดับที่พ้นไปจากข้อเท็จจริงใดๆ แต่เน้นที่สิ่งที่อยู่เบื้องหลังหรือ “แก่น” ของข้อเท็จจริงอันได้แก่บรรดาความคิดต่างๆ (thematic/essence/idea) ที่ประกอบกันขึ้น (Constitute) เป็นข้อเท็จจริงในระดับการรับรู้ของจิตสำนึกของเรา (ideality/ideation)

ระดับที่สอง เรียกว่า “phenomenological reduction” เป็นระดับที่ฮูสเซิร์ลให้ความสำคัญอย่างมาก และเป็นระดับที่มีความสลับซับซ้อนมากด้วย เพราะเป็นระดับที่ช่วยให้เราเห็นถึงความเป็นมาของสรรพสิ่งต่างๆ รอบตัวเราว่า ไม่ใช่เป็นเรื่องของธรรมชาติ หรือสิ่งที่เห็นจริงแล้ว แต่เป็นเรื่องของการสร้างหรือให้ความสำคัญแล้วส่งต่อๆ กันมาในรูปของจารีตปฏิบัติ ความคุ้นเคยหรือความเคยชินต่างๆ (bracketing) ซึ่งบรรจุไว้ในจิตสำนึกของเรา วิธีการสืบค้นกลับไปหาต้นตอหรือรากเหง้าที่เป็นตัวสร้างความหมายให้กับจิตสำนึก ฮูสเซิร์ลเรียกวิธีการศึกษาแบบนี้ว่า “regressive inquiry” และนี่คือความหมายที่สองของ “reduction” (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551 : 68-69)

การลดทอนจึงเป็นการมุ่งโดยเจตนาที่จะติดต่อกับจิตสำนึกกับโลก เป็นการสัมพันธ์ของโลกทัศน์ธรรมชาติที่ยังปกปิดไว้ (Thevenaz, Pierre, 1962 : 47)

ฮูสเซิร์ลพยายามมุ่งเน้นให้ใส่วงเล็บไว้ก็คืออัตตาของบุคคลที่จะเป็นผู้พิจารณาหรือสังเกตสิ่งที่ปรากฏต่อโลกว่าเป็นเช่นไร เพราะโดยธรรมชาติที่เคยชินของมนุษย์ทั่วไป จะตัดสินความจริงจากสิ่งที่ตนเองมุ่งหวังจะให้เป็นอย่างมากกว่า การพิจารณาสิ่งที่ปรากฏนั้น ตามความเป็นจริงโดยปราศจากอคติได้อย่างยากยิ่ง แต่จะอย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า การมีมนุษย์จะสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในโลกได้อย่างถูกต้องนั้นก็คือการพยายามที่จะไม่ด่วนตัดสิน หรือมุ่งเพียงปรากฏการณ์เฉพาะด้านหน้าของสิ่งที่ปรากฏเท่านั้น จึงดูเหมือนว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาสิ่งต่างๆ ไปถึงสิ่งที่อยู่เบื้องหลังของปรากฏการณ์ต่างๆ นั้นให้มากขึ้นด้วย

2.4 อัตตาเชิงอุตตรวิสัย

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร ได้กล่าวถึงการลดทอนถึงคำว่าคำว่า ‘transcendental’ ที่ฮูสเซิร์ลใช้ใน 2 ความหมายด้วยกัน กล่าวคือ

ความหมายแรก เป็นทำนองเดียวกันกับที่คานท์ใช้ คือหมายถึงเรื่องของการรับรู้ที่ไม่ได้เป็นผลมาจากประสบการณ์โดยตรงแต่เป็นการรับรู้อันเนื่องมาจากมี ‘ความรู้’ ในเรื่องนั้นๆ มาก่อนมากกว่า เช่น เราไม่มีประสบการณ์การถูกน้ำร้อนลวกโดยตรง แต่เรามี “ความรู้” ในเรื่องดังกล่าวว่าเป็นอย่างไรจากประสบการณ์การรับรู้ของคนอื่น

ความหมายที่สองของ ‘transcendental’ เป็นความหมายในเชิงศาสนา กล่าวคือ นักปรากฏการณ์วิทยาจะต้องสามารถ “แปลงร่าง” หรือ “จุ่มตัว” [immerse] ลงไปในปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้อย่างตัวผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์โดยปราศจากคติหรือความลำเอียงใดๆ ทั้งสิ้น จะเห็นว่า “transcendental” นั้น เป็นเรื่องของ การตระหนักรู้หรือระลึกของเราที่มีต่อโลกรอบตัวว่า สรรพสิ่งมีความหมายหรือดำรงอยู่เพราะการสร้างของ จิตสำนึกของเราเท่านั้น และการระลึกนี้จะเป็นไปได้ก็ต้องอาศัยวิธีการสับย้อนกลับไปหาต้นตอหรือรากเหง้า ของสรรพสิ่ง (regressive inquiry)

สำหรับคำว่า “phenomenological” นั้น มีความหมายว่าหลังจากที่ไสว่งเล็บบรรดาพื้นฐานเดิม ต่างๆ ของเราแล้ว สิ่งที่เหลือคือตัวตนที่ว่างเปล่า ไม่มีสิ่งที่เรียกว่า “โลกทรรศน์” ของเราอีกต่อไป ทำให้เรา สามารถปะทะกับโลกรอบตัวได้อย่างปลอดจากอคติใดๆ นั่นคือ หลังจากการไสว่งเล็บบททุกอย่างที่ปรากฏต่อการ รับรู้ของเราจึงเป็นเพียง “ปรากฏการณ์” (phenomena) ที่รอการทำความเข้าใจของจิตสำนึกเท่านั้น (the intentionality of consciousness) สิ่งปรากฏจึงเป็นเพียงปรากฏการณ์ในการรับรู้ของเรา (thing-as-they-appear-to-us) ไม่ใช่สิ่งที่สามารถดำรงอยู่ได้โดยตัวมันเองปลอดจากการรับรู้ของเรา (thing-in-itself) อย่างที่นักประจักษ์นิยมเชื่อ ฉะนั้นสิ่งที่สำนักปรากฏการณ์วิทยาสนใจจึงไม่ใช่โลกของวัตถุ (the meaning of object) มากกว่าว่าความหมายเหล่านี้ ถูกบรรจุหรือผนวกเข้าไว้จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของจิตสำนึกของมนุษย์ เราได้อย่างไร (constitution)

โดยสรุป transcendental-phenomenological reduction ถือเป็นหัวใจของวิธีการศึกษาแบบ ปรากฏการณ์วิทยา กล่าวคือ งานศึกษาใดก็ตามจะถือว่าเป็นการศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยาหรือไม่นั้นก็ ขึ้นอยู่กับว่าได้ผ่านกระบวนการที่เรียกว่า reduction – ในความหมายของการไสว่งเล็บบทที่เราคุ้นเคย เคยชิน และยอมรับ (bracketing) และการสับย้อนกลับไปหาต้นตอหรือรากเหง้าที่เป็นตัวสร้างความหมายกับสรรพสิ่ง (regressive inquiry) หรือไม่ หากไม่ผ่านกระบวนการดังกล่าว ก็ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการศึกษาแบบ ปรากฏการณ์วิทยา ดังนั้น phenomenological reduction จึงถือเป็นปรากฏการณ์แรกและเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญ ที่สุดของวิธีการหาความรู้แบบปรากฏการณ์วิทยา เนื่องจากประการแรกหลังจากไสว่งเล็บบทให้กับสิ่งที่เราคุ้นเคย และยอมรับแล้ว เราจะสามารถตั้งคำถามหรือสงสัยกับทุกอย่างที่ปรากฏต่อเราได้หมด ด้วยเราไม่มีพื้นฐานเดิม ใดๆ ที่จะช่วยให้เข้าใจอีกต่อไป แต่ต้องเริ่มต้นกันใหม่หมด ไม่มีสิ่งที่คุ้นเคย เคยชิน ยอมรับ ชัดแจ้ง หรือรู้ลึกล้ำ มีก็แต่ “ปรากฏการณ์” ที่ต้องการการทำความเข้าใจความหมายของมันเท่านั้น การปลอดจากพื้นฐานเดิม ต่างๆ นี้เอง ที่ทำให้นักปรากฏการณ์วิทยาสามารถ “แปลงร่าง” หรือ “จุ่มตัว” ลงไปในปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ อย่างไม่ตะขิดตะขวงใจ และทำให้สามารถมองปัญหาได้อย่างที่ผู้ตกอยู่ในปัญหานั้น (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551 : 70-71)

อย่างไรก็ตามในประเด็นนี้ “การสะท้อนกลับ” ของ ฮุสเซอร์ล ผู้เขียนเห็นว่าสัมพันธ์กับแนวคิดที่มาจาก ค้าน (Kant) นั้นผู้เขียนเห็นว่า มี 2 ประเด็นของค้าน ที่ค้านพยายามประสานเข้าด้วยกันคือ แนวคิดของ ประสบการณ์นิยมกับแนวคิดเหตุผลนิยมจนเกิดเป็นอนุমানนิยมหรือแนวคิดแบบค้านเพราะ “การสะท้อน กลับ” นั้นเป็นการรับสิ่งที่ข้อมูลภายนอกแล้วนำเอาข้อมูลที่ได้รับนั้นมาพิจารณาด้วยความคิดเพื่อการ ประเมินและตัดสินอีกครั้งหนึ่ง ในแนวคิดของค้าน หากปราศจากข้อมูลแล้วย่อมไม่สามารถยึดเอาสิ่งใดมาเป็น ฐานในการคิดหรือประเมินความจริงได้ ดังที่พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต) ได้กล่าวถึงค้านไว้ว่า “Thoughts without contents are empty. Intuitions without concepts are blind” แปลว่า ความคิดที่ปราศจากข้อมูลเป็นความว่างเปล่า การรับรู้ข้อมูลที่ไม่มีความคิดกำกับเป็นความมืดบอด (ออนไลน์, <http://sharp.bu.edu/~slehar/quotes/kant.html>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2561) มีหมายความว่า

(1) มีระบบเหตุผลที่คิดเก่ง แต่ไม่มีข้อมูลให้คิด ไม่มีการรับข้อมูลใหม่มาเรื่อยๆ เป็นความว่างเปล่าต่อให้คิดวิเคราะห์เก่งขนาดไหน ถ้าไม่มีเรื่องหรือข้อมูลดิบให้ คิดวิเคราะห์ก็จะมีผลลัพธ์อะไรออกมาเลย เหมือนคอมพิวเตอร์ที่ไม่มีการป้อนข้อมูลให้วิเคราะห์ ย่อมจะทำอะไรไม่ได้

(2) การรับรู้ข้อมูลที่ไม่มีการติดตามหลักเหตุผลสำหรับข้อมูลนั้นเป็นความมืดบอด คือ แปลสัญญาณไม่ได้ ไม่รู้ว่าคืออะไร สักแต่ว่ารับข้อมูลโดยไม่มีการวิเคราะห์ ไม่มีปฏิกิริยาหรือการตีความว่าถูกหรือผิด ซึ่งเท่ากับไม่ได้รับข้อมูลอะไรเลยเพราะถอดรหัสไม่ได้” (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2547 : 36, พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2543 : 41)

อย่างไรก็ตาม กิรติ บุญเจือ ได้กล่าวถึงประเด็นเดียวกันนี้ที่เห็นว่าฮุสเซอร์ล ก็ไม่เห็นด้วยกับคำนี้ที่แยกความเป็นจริงในตัวเอง (Neumena) ซึ่งเราไม่รู้ออกจากความเป็นจริงเท่าที่ปรากฏแก่สมองของเรา (phenomena) ซึ่งเป็นความรู้ที่ไม่ใช่ความจริงแท้ ฮุสเซอร์ลคิดว่ามันน่าจะเป็นสิ่งเดียวกัน คือความรู้ทุกอย่างผ่านการแสวงหา คือทั้งผู้รู้และสิ่งที่ถูกรู้รวมกันเป็นความรู้ จึงไม่มีผู้รู้และไม่มีสิ่งที่ถูกรู้โดยไม่มีความรู้ (กิรติ บุญเจือ, 2546 : 155)

3. บทสรุป

วิธีการหาความรู้แบบปรากฏการณ์วิทยาของฮุสเซอร์ลหัวใจสำคัญอยู่ที่การตั้งคำถามหรือชวนสงสัยกับกับบรรดาสิ่งที่เราคุ้นเคย เคยชิน ยอมรับ ซ่อนเร้น แอบแฝง ฯลฯ ด้วยวิธีการสลดหรือปลดปล่อยตัวเองออกจากสิ่งเหล่านี้ ด้วยวิธีการไถ่ถอน และการสะท้อนกลับ เพื่อให้เราสามารถเห็นถึง “แก่น” และ “รากเหง้า” ของสิ่งเหล่านี้ว่ามีความเป็นมาอย่างไร เป็นการศึกษาแหล่งที่มาของการรับรู้ของมนุษย์ในชีวิตประจำวัน หรือ life-world นั่นเอง การสะท้อนกลับไปหาต้นตอหรือรากเหง้าของปรากฏการณ์นั้น ถือเป็นลักษณะที่ฉีกแนว (radical) ของวิธีการหาความรู้แบบปรากฏการณ์วิทยาของฮุสเซอร์ลและทำให้ปรัชญาของเขาแตกต่างไปจากปรัชญาแบบอื่นๆ ยิ่งไปกว่านั้นการสะท้อนกลับไปยังสิ่งที่ตัวฮุสเซอร์ลเองให้ความสำคัญอย่างมาก ดังตัวอย่างการศึกษา แบบปรากฏการณ์วิทยา ที่มีชื่อเสียงของเขาต่อสิ่งที่เรียกว่า “เรขาคณิต” (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2551 : 69-72) คือ นัยของฮุสเซอร์ลต่อปรากฏการณ์วิทยาจึงเป็นการเน้น ปรากฏการณ์วิทยาที่เราแยกการเข้าถึงอรรถภาวะหรือประสบการณ์ทางอรรถภาวะ...ย้อนกลับไปสู่ประสบการณ์ของชีวิต (return to lived experience) (Thevenaz, Pierre, 1962 : 50, 52) ที่ให้ความสำคัญต่อมนุษย์ที่มีความหมายต่อโลกซึ่งเป็นการคืนคุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีจิตสำนึกต่อความมีอยู่ของตนเอง ไม่เพียงมนุษย์เป็นเพียงสิ่งหนึ่งในการพยายามที่จะเข้าถึงความจริงที่อยู่ห่างไกลออกไป หากแต่เป็นการปฏิสัมพันธ์ (interrelates) ของมนุษย์ต่อความความจริงที่ไม่แยกออกจากกัน อย่างไรก็ตาม แนวคิดในเรื่องการไถ่ถอนนั้นยังคงสะท้อนให้เห็นถึงการไม่ใส่อคติส่วนตัวต่อปรากฏการณ์นั้นด้วยทัศนะหรือมุมมองของตน หากต้องการเพียงให้พิจารณาในสิ่งที่ปรากฏนั้นๆ ตามความเป็นจริงที่ปรากฏตรงหน้าเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ปรากฏต่อหน้านั้นจะเป็นสิ่งที่ เป็นจริงตามที่ เป็น (neumena) หรือไม่อย่างไรนั้นก็ย่อมเป็นสิ่งที่อาจขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลเช่นเดียวกันเพราะสิ่งที่ปรากฏว่าเป็นสิ่งที่จริงนั้นเป็นเพราะสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่แต่ละคนเห็นหรือเข้าใจ ตีความตามความเข้าใจหรือเป็นจริงได้เฉพาะของตนหรือมุมมองของตนเท่านั้นไม่ได้เป็นไปตามสิ่งที่จริงนั้นก็ไม่ได้เพราะโลกที่ปรากฏต่อหน้านั้นอาจเป็นสิ่งที่แต่ละคนต้องการนั้นก็เป็นไปได้ สิ่งที่เป็นจริงจึงเป็นสิ่งที่ต่อละคนต้องการให้เป็นและทั้งยังต้องการให้เป็นไปตามสิ่งที่เขาต้องการอีกด้วยแม้สิ่งนั้นอาจเป็นสิ่งที่ไม่ได้ปรากฏไปตามที่เป็นจริงนั้นก็เป็นไปได้ อีกด้วย

ในประเด็นนี้อาจเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องแบบหรือโลกของมโนคติของเพลโตที่เห็นว่า “มโนคติ (Idea) หรือแบบ (Form) หรือสิ่งสากล (Universal) มิใช่เพียงแต่เป็นอัตนัยมโนคติในความคิดความเข้าใจ ที่เรียกว่า มโนภาพ

เท่านั้น แต่มีจริงแบบปรนัย เป็นอิสระจากความคิดของใครทั้งสิ้น แม้ไม่มีใครคิดหรือเข้าใจเลย มโนคติก็ยังมิได้อยู่เหมือนเดิม” (กิริติ บุญเจือ, 2520 : 50)

ดังนั้น ความเป็นจริงอาจเป็นสิ่งที่เป็นปรวิสัย (Objective) ที่มนุษย์ไม่สามารถเข้าใจหรือเข้าถึงความเป็นจริงได้ หากยังไม่ปราศจากอวิชชาหรือยังเป็นผู้ที่มีกิเลสอยู่ แนวคิดปรากฏการณ์วิทยาของฮุสเซอร์ลนั้น ทำให้ทราบถึงแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อฮุสเซอร์ลทั้งแนวคิดของเพลโต (Plato) เดการ์ต (Descartes) แม้จะไม่เห็นด้วยทั้งหมดหรือแนวคิดของเบรนต์านอกก็ตาม แต่สามารถกล่าวได้ว่า ล้วนมีส่วนในการส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนแนวคิดของฮุสเซอร์ลได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะแนวคิดทางด้านประสบการณ์นิยม ที่สัมพันธ์กับกระบวนการทางวิธีวิทยาศาสตร์ที่ฮุสเซอร์ลจะโจมตีว่าไม่สามารถทำให้เกิดการเข้าถึงและรับรู้ความเป็นจริงได้นั้นก็ล้วนทำให้สะท้อนเห็นถึงแนวคิดเบื้องต้นของสิ่งที่เป็โลกวัตถุ (Object world) นั้นยังคงเป็นส่วนสำคัญต่อปรัชญาของฮุสเซอร์ลในการวิเคราะห์หัตถะภาวะในเชิงจิตวิสัย (Transcendental of Ego) และการใส่วงเล็บของอคติ (Bracketing) ต่อโลก ด้วยการสำนึกที่สัมพันธ์ต่อโลก จึงสามารถเข้าใจความจริงได้ตรงปรัชญาปรากฏการณ์วิทยาแบบฮุสเซอร์ลจึงมุ่งการอธิบายเรื่องสำนึกต้องสำนึกถึงอะไรบางอย่าง

อย่างไรก็ตาม การสำนึกนี้ทำให้แนวคิดแบบฮุสเซอร์ลมีท่าทีทำให้เกิดการปิดตัวเองอยู่ในโลกของมโนคติมาก จนอาจปฏิเสธถึงความเป็นอยู่ (Being) ของสิ่งที่อยู่ภายนอกตัวของบุคคลไป เพราะสิ่งที่มนุษย์จะมีประสบการณ์ต่อสิ่งนั้นไม่สามารถปราศจากสิ่งภายนอก (Objective) ได้ ดังนั้น หากปราศจากการอาศัยประสบการณ์ต่อสิ่งที่อยู่ภายนอกบ้างแล้วแล้วอาจทำให้ไม่เกิดความเข้าใจได้อย่างตรงต่อสิ่งนั้น เพราะสิ่งที่เป็วัตถุไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มิชีวิตหรือไม่ก็ตาม ก็ล้วนต้องอิงอาศัยเงื่อนไขของเวลาและสถานที่ (Space -Time) ในบริบทของพื้นที่ร่วมกัน (Share context)

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

กิริติ บุญเจือ. (2546). **ปรัชญาอรรถปริวรรตของมนุษยชาติ เล่มหก (ช่วงพหุนิยม)**. กรุงเทพฯ : ฐานบัณฑิต จำกัด.

_____. (2520). **แก่นปรัชญากรีก**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2551). **รัฐศาสตร์แนววิพากษ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์. (2549). **ปรัชญาตะวันตกร่วมสมัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญมี แทนแก้ว. (2548). **ปรัชญาตะวันตกร่วมสมัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

_____. (2544). **ญาณวิทยา (ทฤษฎีความรู้)**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2543). **พจนานุกรมศัพท์ปรัชญา อังกฤษ-ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.

พระจตุรงค์ อาจารย์สุโก (ชูศรี). (2554). **การศึกษาวิพากษ์สาระในปรากฏการณ์วิทยาของเอดมุนด์ ฮุสเซอร์ล**. สารนิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2547). **ขอบฟ้าแห่งความรู้**. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. (2543). **โลกทัศน์ของชาวพุทธ**. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมภาร พรหมทา. (2551). **คิดอย่างไรให้มีเหตุผล**. กรุงเทพฯ : ศยาม.

เอกสารภาษาอังกฤษ

Encyclopedia of Religion. Volume 6, second edition, Lind jones, editor in chief. Thomson gale: U.S.A.

The new Encyclopedia Britannica. Volume 9. Encyclopedia Britannica, Inc. : U.S.A.

Thevenaz, Pierre. (1962). **what is Phenomenology**. Chicago: USA.

เว็บไซต์

<http://61.47.2.69/~midnight/midnight2544/0009999449.html>.

<http://www.tameri.com/csw/exist/husserl.shtml>.

<http://content.tarad.com/?p=671>.

<http://sharp.bu.edu/~slehar/quotes/kant.html>.

การทำวิทยานิพนธ์อย่างมืออาชีพ : เนื้อหาที่มีคุณภาพและอ้างอิงอย่างมีจรรยาบรรณ Professional Thesis: Quality Content and Ethical References

มนัสวี ศรีนันท

Manatsawee Srinont

สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

Institute for Innovative Learning, Mahidol University

พระมหาหมหินทร์ ปุริสุตโต

Phramaha Maghavin Purisuttamo

ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

Research Center for Dhammasuksa

Phrapariyattidhamma of Watawutwikasitaram

E-mail: B_AV7@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 2 มกราคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 22 มกราคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 29 มกราคม 2563

บทคัดย่อ

การทำวิทยานิพนธ์หรือการทำวิจัยตามที่รู้จักกันโดยทั่วไปนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาของนักศึกษา และเป็นเรื่องของการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพโดยสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยที่นักศึกษา ทำจะจัดว่าเป็นงานที่มีคุณภาพได้นั้น นักศึกษาจะต้องสนใจใคร่รู้ต่อเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นของ วิทยานิพนธ์หรืองานวิจัยเป็นเบื้องต้น ตลอดจนนักศึกษาต้องมีจรรยาบรรณต่อการทำวิจัยในมนุษย์ด้วย เพราะ หากการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์โดยปราศจากกระบวนการดังกล่าวแล้ว วิทยานิพนธ์ที่จัดทำขึ้นย่อมเป็น ผลงานที่ละเมิดคุณธรรมจริยธรรมได้ ดังนั้น วิทยานิพนธ์จะมีคุณภาพและมีจรรยาบรรณได้ นักศึกษาจะต้องทำ วิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีกระบวนการวิจัยที่ไม่ละเมิดจริยธรรมวิจัยในมนุษย์

คำสำคัญ: วิทยานิพนธ์อย่างมืออาชีพ, เนื้อหาที่มีคุณภาพ, อ้างอิงอย่างมีจรรยาบรรณ

Abstract

Thesis or research is known as a general education of students and the quality of learning management for institutions. In this regard, the thesis or the research that the students do can consider as the quality works; students must be interested in the subject matter relevant to the thesis or research issue at the beginning. As well as students must have ethical principles for the protection of human subjects of research the human research, therefore, conducting a thesis without the ethical process that can be a violation of morality and ethics. Therefore, the thesis can have quality and ethics. Students must

undertake a thesis according to the academic principles that a process does not violate the human research and human subjects of research

Keywords: Professional thesis, quality content, ethical references

1. บทนำ

ปัจจุบันการเรียนการสอนไม่ว่าจะในระดับใด ต่างก็เรียกร้องให้เป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้ศึกษาเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ซึ่งต่างจากอดีตเป็นอย่างมาก เพราะที่ผ่านมาได้เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่าการเรียนการสอนที่เน้นเพียงให้ได้เนื้อหามากที่สุดหรือให้ได้เรียนกับผู้สอนที่มีความรู้มากๆ และมีชื่อเสียงนั้นยังไม่เป็นการเพียงพอต่อการพัฒนาผู้ศึกษาให้มีคุณภาพได้ เรียกว่าหากจะให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นต้องเป็นการให้ความสำคัญที่ผู้ศึกษาเป็นลำดับแรกสุด โดยให้ผู้ศึกษาได้มีประสบการณ์ตรงกับสิ่งที่เรียนให้ได้มากที่สุด กล่าวคือให้ผู้ศึกษาได้มีผัสสะกับสิ่งที่เรียนทั้งทางตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจด้วย จึงจะนับว่าเป็นการบริหารจัดการการเรียนรู้ให้กับผู้ศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการไม่สามารถลงมือปฏิบัติตามแนวคิดและทฤษฎีที่ผู้ศึกษาได้เรียนมาแล้วจนจบ ดังจะเห็นได้จากที่ผ่านมาได้มีหน่วยงานหรือบริษัทต่างๆ ได้ให้ความสำคัญเห็นสะท้อนกลับมายังสถาบันการศึกษาที่เป็นหน่วยงานผลิตภัณฑ์มหาบัณฑิต และดุ๊กบัณฑิตที่จบออกไปแล้วไม่สามารถทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ หลายหน่วยงานหรือหลายบริษัทจะต้องเสียงบประมาณและเสียเวลากับการต้องมาลงทุนฝึกฝนประสบการณ์ให้กับผู้จบการศึกษาใหม่หรือพนักงานใหม่อย่างน้อยก็ใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ซึ่งถ้ามองในแง่ความคุ้มค่าแล้ว นับว่าเป็นความเสี่ยงต่อการขาดทุนของหน่วยงานหรือบริษัทอยู่ไม่น้อย ดังนั้น ในสภาพปัจจุบัน หลายสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะในระดับใด โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาจึงมุ่งจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ศึกษาได้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาที่เรียนให้ได้มากที่สุด ตลอดจนมุ่งให้ผู้ศึกษาที่จบออกไปได้เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานหรือบริษัทต่างๆ

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งให้ผู้ศึกษาได้มีทักษะในสาขาวิชาที่ผู้ศึกษาจะจบออกไปให้ได้มากที่สุด เรียกว่าหากผู้ศึกษาไม่มีคุณภาพตลอดจนไม่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพแล้ว สถาบันการศึกษาก็ควรได้ทบทวนการจบการศึกษาของผู้ศึกษาด้วย เพราะมีเช่นนั้นแล้ว หากให้ผู้ศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจบออกไปจากสถาบันการศึกษาแล้ว ย่อมทำให้เกิดโทษกับหลายๆ ฝ่าย ได้แก่ เป็นโทษกับตัวผู้ศึกษาเอง เพราะทำให้ผู้ศึกษาไม่สามารถมีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาที่ตนเองจบได้อย่างแท้จริง และเป็นโทษกับหน่วยงานหรือบริษัทที่รับผู้จบการศึกษาไปเป็นพนักงาน เพราะหน่วยงานหรือบริษัทย่อมได้รับประโยชน์จากพนักงานไม่ค่อยมากเท่าที่ควร ตลอดถึงหากผู้จบการศึกษาออกไปไร้จรรยาบรรณแล้วยังเป็นการหนักกว่าปัญหาด้านคุณภาพ เพราะผู้ที่จบการศึกษาออกไปหากไร้จรรยาบรรณแล้วย่อมเป็นคนเห็นแก่ตัวและไม่สามารถทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับหน่วยงานหรือบริษัทและสังคมโดยรวมได้เลย ดังนั้น การเรียนการสอนจึงควรเน้นทั้งให้ผู้ศึกษามีคุณภาพและมีจรรยาบรรณก่อนที่จะจบออกไปจากสถาบันการศึกษา ส่วนสถาบันจะทำอย่างไรให้ผู้ศึกษามีคุณภาพและมีจรรยาบรรณนั้นคงต้องใช้กระบวนการบริหารจัดการเข้าไปช่วยเหลือในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเข้มข้นของเนื้อหาหลักสูตรที่เปิดสอน คุณภาพของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร หรือแม้แต่การเข้มงวดกวดขันให้ผู้ศึกษาสนใจใคร่รู้ในสิ่งที่เรียนให้ได้ โดยเป็นการใช้ความเมตตากรุณาต่อผู้ศึกษาอย่างตรงไปตรงมา ต้องไม่ใช่ความอ่อนแอทางอารมณ์อย่างไม่มีเหตุผล เพื่อจะได้เป็นการฝึกฝนสติสิกขา จิตตสิกขา และปัญญาสิกขาในผู้ศึกษาผู้ศึกษาที่จะจบออกไปอย่างมีคุณภาพและมีจรรยาบรรณ เรียกว่าจบออกไปต้องเป็นผู้ทำชื่อเสียงให้กับตนเอง สถาบัน และพระพุทธศาสนาได้อย่างภาคภูมิใจ สรุปแล้ว การจะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องเข้มงวดกวดขันในหลายๆ องค์ประกอบของการศึกษา กล่าว

เฉพาะการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานั้น ทุกระดับชั้นและทุกสาขาวิชาจะให้ให้นักศึกษาทำวิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น เพื่อเป็นการวัดความรู้ความเข้าใจในเชิงวิชาการและวัดความสามารถในเชิงปฏิบัติการในสาขาวิชาของตนเองด้วย จึงนับว่าโจทย์เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพและมีจรรยาบรรณของนักศึกษานั้นเป็นโจทย์ที่สำคัญและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้น เพื่อให้ได้คำตอบจากโจทย์ดังกล่าว ผู้เขียนจะนำบทความเกี่ยวกับเรื่องนี้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันต่อไป

2. วิทยานิพนธ์คืออะไร

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระดับปริญญาโทหรือระดับปริญญาเอกล้วนต้องทำวิทยานิพนธ์ด้วยกันทั้งนั้น เรียกว่าผู้ศึกษาไม่ว่าจะในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกและในแผนไหนก็ต้องทำวิทยานิพนธ์เหมือนกันหมด เพียงแต่จำนวนหน่วยกิตไม่เท่ากันเท่านั้น แต่ลักษณะแห่งการเขียนและความเข้มข้นย่อมมีไม่แตกต่างกัน กล่าวคือรูปแบบการเขียนวิทยานิพนธ์หรือการเขียนงานวิจัยที่ถูกเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นก็มีเนื้อหาและกระบวนการเพื่อหาคำตอบหรือบทสรุปคล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจจะมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่ในภาพรวมในวงการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแล้วก็มองว่าการทำวิทยานิพนธ์นั้นถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและเป็นเงื่อนไขแห่งการสำเร็จการศึกษาด้วย ดังจะเห็นได้จากที่นักศึกษาหลายคนศึกษาในรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรจนหมดแล้ว แต่ก็ไม่สามารถจบการศึกษาได้ เพราะทำวิทยานิพนธ์ยังไม่เสร็จ ส่วนที่ไม่เสร็จนั้นก็มียุทธศาสตร์สาเหตุ ได้แก่ ไม่รู้ว่าทำอะไรบ้างในประเด็นงานวิทยานิพนธ์ของตนเอง หรือไม่สนใจที่จะทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่องจนในที่สุดก็เกิดความเบื่อหน่ายไปเอง ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนก่อนที่จะลงมือทำวิทยานิพนธ์หรือทำวิจัย จึงควรได้มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับนิยามของวิทยานิพนธ์ตามธรรมชาติของผู้รู้ดังนี้

David V. Lamm (1997, อ้างใน ชนิตา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุรักษ์, 2549, 11) กล่าวว่า การทำวิทยานิพนธ์ คือ การสร้างและพัฒนาความสามารถของนิสิตนักศึกษาในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และสร้างผลงานที่มีคุณค่าทางวิชาการในสาขาวิชา รายงานวิทยานิพนธ์ต้องเป็นรายงานวิจัยที่เขียนเชิงวิชาการอย่างเป็นระบบ การพิจารณาวิทยานิพนธ์ที่ดีจึงต้องดูที่คุณภาพของกระบวนการค้นคว้า (inquiry process) มากกว่าการปฏิบัติตามขั้นตอนวิจัยหรือการทำตามสูตร

Bernard E. Whitley Jr. (1996, อ้างใน ชนิตา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุรักษ์, 2549, 11-12) กล่าวว่า วิทยานิพนธ์เป็นงานที่แสดงให้เห็นความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความเป็นนักวิชาการ (Scholarship) และความเป็นผู้มีทักษะ (Skill)

ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) แสดงออกจากการพัฒนาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ การคิดวิธีการออกแบบการวิจัยใหม่

ความเป็นนักวิชาการ (Scholarship) แสดงออกจากการค้นหาและการจัดระบบความคิดจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง การสรุปนัยจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากรอบแนวคิดในการกำหนดและทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย การบูรณาการข้อค้นพบจากการวิจัยเข้ากับทฤษฎีหรือผลงานที่มีอยู่เดิม การเสนอแนะนัยที่ได้จากข้อค้นพบสำหรับทฤษฎี งานวิจัย และการประยุกต์ใช้

ความเป็นผู้มีทักษะ (Skill) แสดงออกจากการสื่อสารในเชิงวิชาการ ทั้งการเขียนและพูด การออกแบบวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล

C. T. Kerchner (อ้างใน ชนิตา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุรักษ์, 2549, 12) กล่าวว่า วิทยานิพนธ์มิใช่เป็นเพียงเพื่อผลิตผลงานวิชาการหรือเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ตามข้อกำหนดในการศึกษา

ระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้น วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการทำวิทยานิพนธ์ยังมีอีก 3 ประการ ประการแรก เพื่อพัฒนาความเป็นนักวิชาการ (scholarship) ของนิสิตนักศึกษา เปลี่ยนสภาพจากความเป็นนิสิตนักศึกษาเป็นนักวิชาการเต็มตัวจากการทำวิทยานิพนธ์ ประการที่สอง เพื่อพัฒนาทักษะในการวิจัย (research skills) จากการลงมือปฏิบัติจริง และประการที่สาม เพื่อพัฒนาความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางปัญญา (intellectual craftsmanship) จากกระบวนการคิดและกระบวนการทางปัญญาที่นิสิตนักศึกษาต้องใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

อมร รักษาสัตย์ และวริยา ชินวรรณ (2546, 103) กล่าวว่า การวิจัย คือ การแสวงหาความรู้ที่มีระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายพรมแดนแห่งความรู้และแสวงหาคำตอบทั้งทางวิชาการและการประยุกต์เพื่อแก้ปัญหาข้อบกพร่องต่างๆ ในโลกและในเอกภพ ตั้งแต่เรื่องที่เล็กที่สุดจนถึงใหญ่ที่สุด เพื่อแก้ปัญหาที่ยากที่สุดของมนุษย์ พืช สัตว์ สิ่งของ ทั้งเรื่องรูปธรรมและนามธรรม ฯลฯ แทนการแก้ปัญหาแบบเดาสุ่มหรือตามอารมณ์ ดังนั้น การศึกษาวิชาการและการประกอบอาชีพการงานทุกอาชีพและการงานทุกอย่างย่อมต้องอาศัยการวิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อม

พระราชปริยัติ (สฤษดี สิริโร) (2546, 103) กล่าวว่า งานวิจัย หมายถึง ผลงานที่สำเร็จเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามสมควรแก่งานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลมานำเสนอเป็นเอกสารหรืออื่นๆ การวิจัยเป็นคำที่ใช้ในความหมายสมัยใหม่ในวงการวิชาการ เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของสังคม แต่คำเดิมมาจากภาษาบาลี เป็นคำที่มีความหมายมากตามหลักการของพระพุทธศาสนา เป็นไวพจน์ คือคำที่มีรูปพยัญชนะต่างกัน แต่มีความหมายคล้ายกัน เป็นคำสำหรับเรียกแทนกัน มีความหมายใช้แทนคำว่าปัญญา เป็นลักษณะหนึ่งของการใช้ปัญญา เป็นการให้เกิดปัญญาหรือทำให้ปัญญาพัฒนาขึ้นใช้ปัญญาเพื่อบรรลุถึงปัญญา เป็นปัญญาที่เรียกว่าวิจัยคือวิจัยไปก็เกิดปัญญาไป และปัญญานั้นก็พัฒนาไปจนกระทั่งบรรลุถึงจุดหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วิทยานิพนธ์หรือวิจัยนี้เป็นการทำงานทางวิชาการที่มีการเพ่งเล็งไปที่คนทำและสิ่งที่ทำ กล่าวคือคนทำต้องมีศักยภาพ ได้แก่ เป็นผู้มีความสนใจใฝ่รู้ในการศึกษาค้นคว้า สังเกต ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มองปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทาย มองโลกในแง่บวก เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต และเป็นนักคิด ส่วนสิ่งที่ทำ ได้แก่ วิทยานิพนธ์หรืองานที่ทำได้ต้องมีคุณภาพ ไม่ใช่เป็นงานที่สุกเอาเผากิน เป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการรวบรวมและเรียบเรียงอย่างเป็นระบบระเบียบ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการอย่างรอบคอบ มีความสมเหตุสมผล และต้องเป็นงานที่เกิดขึ้นจากการอ้างอิงอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งไม่ใช่งานที่เขียนไปตามอารมณ์ของผู้เขียน คือ ต้องเป็นงานที่เกิดขึ้นจากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีอย่างครบถ้วนแล้วจึงนำเสนอการวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือบูรณาการอย่างรอบคอบ

3. เนื้อหาวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพเป็นอย่างไร

การทำวิทยานิพนธ์ให้เป็นที่ยอมรับนั้นต้องเป็นงานที่เป็นไปตามหลักวิชาการและกฎเกณฑ์ที่ประกาศใช้ คือ ต้องเป็นงานวิจัยที่ถูกต้องตามหลักการและเป็นงานที่ได้ดำเนินการตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีอยู่ เป็นงานที่มีกรอบในการพัฒนาดังแต่ต้นจนจบอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ไม่ใช่เป็นงานที่อยากจะเขียนอะไรก็เขียน ดังนั้น การทำวิทยานิพนธ์จึงเป็นโจทย์ที่ท้าทายให้ผู้ทำได้พยายามแสวงหาคำตอบเพื่อความสำเร็จในการศึกษาของตนเองอยู่เสมอ แต่ก็เป็นที่น่าสนใจว่าที่ผ่านมามีการทำวิทยานิพนธ์ไม่สำเร็จหรือสำเร็จแต่ไม่เป็นที่น่าพอใจนั้นเกิดจากสาเหตุอะไร ในที่นี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพ ผู้เขียนจะนำเสนอเป็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ 1. สาเหตุที่วิทยานิพนธ์ไม่ได้คุณภาพ 2. วิธีการทำวิทยานิพนธ์ให้ได้คุณภาพ โดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังนี้

1. สาเหตุที่วิทยานิพนธ์ไม่ได้คุณภาพ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาจะมีคุณภาพหรือไม่มีความเป็นมืออาชีพ ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการเนื้อหาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาเองว่าจัดทำได้ลุ่มลึกและมีความเป็นมืออาชีพ

อาชีพเพียงใด กล่าวคือวิทยานิพนธ์ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเกี่ยวกับประเด็นใดก็ได้แล้วแต่ หากได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบระเบียบและถูกต้องตามหลักวิชาการในสาขาวิชานั้นๆ แล้วย่อมเป็นที่ยอมรับได้ แต่ที่ผ่านมาวิทยานิพนธ์ได้กลายเป็นงานที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการศึกษาของนักศึกษาและได้ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาเหนื่อยล้าต่อการตรวจสอบในเบื้องต้นก่อนที่จะส่งให้กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตรวจสอบต่อไป ดังนั้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับปัญหาที่ทำให้นักศึกษาไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพได้นั้นเป็นสาเหตุต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ก่อนที่จะเข้ามาศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาที่นักศึกษามาจากก่อนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา จึงทำให้นักศึกษาขาดองค์ความรู้พื้นฐานในสาขาวิชานั้นๆ

2. ขณะศึกษาในรายวิชาต่างๆ ก่อนที่จะมีการเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ นักศึกษาไม่รู้และไม่เข้าใจในเนื้อหาของรายวิชาต่างๆ ที่ศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา จนทำให้เนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่ศึกษาไม่สามารถเป็นพื้นฐานต่อยอดไปสู่การเขียนวิทยานิพนธ์

3. เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่ไม่ตรงกับที่จบมา ตลอดทั้งไม่เข้าใจในเนื้อหาของรายวิชาต่างๆ ที่ศึกษา ผสมผสานกับการไม่ค่อยมีโอกาสดำเนินการวิจัยหรือในประเด็นงานวิจัยกับอาจารย์ที่สอน จึงทำให้ไม่สามารถที่จะเสนอประเด็นงานวิจัยได้

4. นอกจากสาเหตุที่เกิดขึ้นจากนักศึกษาเป็นหลักแล้ว ส่วนหนึ่งวิทยานิพนธ์ไม่มีคุณภาพนั้นเป็นเพราะหลังจากที่ได้รับการอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาก็ไม่ค่อยได้มีโอกาสเจอกันเพื่อปรึกษาหารืองานวิทยานิพนธ์และพูดคุยกันในเรื่องงานวิจัยอย่างลุ่มลึก ดังจะเห็นได้จากที่ชนิตา รัชพลเมือง และสมหวัง พิธิยานุรักษ์ (2549, 57-58) กล่าวว่า “ปัญหาของนิสิตนักศึกษาในการเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์จะพบว่ามีลักษณะหลายประการ คือ 1. ไม่มีประเด็นปัญหาที่สนใจแน่นอน มีความสนใจหลายเรื่อง เปลี่ยนหัวข้อการวิจัยเกือบทุกครั้งที่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 2. ไม่เคยปรึกษาหารือเรื่องที่จะทำวิทยานิพนธ์กับอาจารย์ในสาขาวิชาเพื่อดูความเป็นไปได้ 3. เสนอหัวข้อไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา 4. เสนอหัวข้อโดยยังไม่ได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอย่างดี คั่นคว้าเอกสารไม่กว้างขวาง ไม่ลึกซึ้งพอ หรือไม่ทันสมัย 5. เสนอประเด็นปัญหาการวิจัยที่ไม่มีความสำคัญหรือไม่มีความลุ่มลึกเพียงพอ 6. เสนอหัวข้อทำวิทยานิพนธ์ที่เป็นไปไม่ได้ยาก (unrealistic) หรือมีขอบเขตกว้างขวางจนอาจดำเนินการไม่เสร็จในระยะเวลาตามหลักสูตร (unmanageable)” ส่วนที่นักศึกษาไม่สามารถทบทวนเอกสารและความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัย มาจากสาเหตุดังนี้ “1. อ่านไม่พอ (inadequate reading) 2. ขาดการบูรณาการความคิด (lack of conceptual integration) 3. ไม่สามารถเสนอความคิดที่ได้จากการสังเคราะห์ให้เข้าใจได้ (difficulty articulating the integrated literature) 4. ขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัย (little understanding of basic research) 5. เลือกระเบียบวิธีการวิจัยไม่เหมาะสม (inappropriate choice of methodology) 6. ไม่สามารถแสดงระเบียบวิธีการวิจัยได้อย่างถูกต้อง (inability to articulate the research methodology adequately)”

5. สื่อการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ ตำรา งานวิจัย หรือแม้แต่ห้องสมุดของสถาบันการศึกษาก็เป็นเหตุปัจจัยให้เกิดการมีหรือไม่มีคุณภาพของวิทยานิพนธ์ได้ เพราะส่วนหนึ่งที่นักศึกษามิได้วิทยานิพนธ์ออกมาอย่างมีคุณภาพไม่ได้เป็นเพราะขาดการสนับสนุนหรือขาดบรรยากาศการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ดังนั้น วิทยานิพนธ์จะมีคุณภาพไม่ได้หากขาดปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สถาบันการศึกษาควรมีไว้อย่างเพียงพอต่อจำนวนผู้ศึกษา

2. วิธีการทำวิทยานิพนธ์ให้ได้คุณภาพ ได้แก่ ในเรื่องนี้สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน หากได้พิจารณาตั้งแต่ต้นทางแห่งการเข้ามาศึกษาหาความรู้ในระดับบัณฑิตศึกษา กล่าวคือผู้ศึกษาที่เข้ามาศึกษาในระดับ

บัณฑิตศึกษานี้ย่อมทราบกันดีว่าทุกหลักสูตรจะต้องมีการทำวิทยานิพนธ์หลังจากเรียนในรายวิชาจบแล้ว หรือทำวิทยานิพนธ์เท่านั้นในกรณีที่เข้าศึกษาในหลักสูตรที่ทำวิทยานิพนธ์อย่างเดียว ดังนั้น ผู้ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความสนใจในการฟัง การอ่าน การคิด และการเขียนเป็นทุนเดิมหรือเป็นเบื้องต้นก่อนที่จะมาศึกษาหรือเมื่อเข้ามาศึกษาแล้ว ถ้าขาดคุณลักษณะดังกล่าวนี้แล้ว ย่อมเป็นการยากที่จะเขียนวิทยานิพนธ์ให้เสร็จหรือให้มีคุณภาพได้ ประการต่อมา หลังจากที่ผู้ศึกษาได้มีการเตรียมพร้อมทั้งกายและใจเพื่อเข้ามาศึกษาและหมั่นฝึกฝนตนเอง แล้วก็ต้องตั้งใจเรียนในรายวิชาให้ผ่านด้วย โดยขณะที่เรียนในแต่ละรายวิชาจะต้องเก็บเอาประเด็นความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาให้ได้ พร้อมทั้งพยายามหาประเด็นที่จะทำวิทยานิพนธ์จากการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาด้วย ต่อมาก็ลงมือเขียนหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ในเรื่องที่สนใจแล้วนำไปปรึกษาหารือกับอาจารย์ในหลักสูตรที่มีความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ตนเองสนใจ ซึ่งเมื่ออาจารย์รับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาก็จะต้องหมั่นรวบรวมและเรียบเรียงเนื้อหาวิทยานิพนธ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ แล้วนำไปส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ได้งานที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ แต่ในที่สุดแล้ว วิทยานิพนธ์จะมีคุณภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการทำวิจัยอย่างมีระเบียบวินัยของนักศึกษา หมายความว่าเมื่อได้รับการอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาได้สนใจทำอย่างต่อเนื่องหรือไม่ หากทำแล้วหยุดและทิ้งไว้นานๆ ย่อมอาจได้งานวิทยานิพนธ์ที่ไม่ค่อยมีคุณภาพนัก เพราะเป็นการเขียนงานอย่างไม่ต่อเนื่องจนทำให้งานออกมาไม่ค่อยปะติดปะต่อกัน ตรงกันข้ามหากได้วางแผนในการทำวิทยานิพนธ์ไว้อย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นแล้วย่อมจะทำให้วิทยานิพนธ์ออกมามีคุณภาพและเป็นงานที่มีความละเอียด ดังนั้น นักศึกษาจึงควรได้วางแผนในการเขียนวิทยานิพนธ์ไว้อย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตลอดจนหลังจากได้มีการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์แล้ว อนึ่ง กระบวนการทำวิทยานิพนธ์นั้นจะต้องวางแผนอย่างเป็นระบบดังนี้

1. หลังจากได้รับการอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตลอดจนการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์แล้ว ควรได้ลงมือเขียนบทที่ 2 ซึ่งเป็นเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ข้อที่ 1 ให้แล้วเสร็จไม่เกิน 2 เดือน
2. เมื่อเขียนบทที่ 2 เสร็จแล้ว ก็ควรนำไปส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบแก้ไข แล้วนำกลับมาปรับปรุงพัฒนาตามคำแนะนำให้เสร็จภายใน 1 เดือน
3. ต่อมาก็ลงมือเขียนบทที่ 3 ซึ่งเป็นเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ข้อที่ 2 ควรใช้เวลาไม่เกิน 2 เดือน เช่นเดียวกับบทที่ 2 เพราะบทที่ 3 นี้ เป็นเพียงการรวบรวมและเรียบเรียงเนื้อหาจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ซึ่งหากผู้ศึกษาได้ทำอย่างต่อเนื่องแล้ว ย่อมจะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่จะนำไปใช้ในการเขียนวิเคราะห์ในบทต่อไปได้
4. เมื่อเขียนบทที่ 3 เสร็จแล้ว ก็นำไปส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบแก้ไขและนำกลับมาปรับปรุงพัฒนาตามคำแนะนำเหมือนที่เคยทำในบทที่ 2 ทั้งนี้ควรให้เสร็จภายใน 1 เดือนอีกเช่นกัน อนึ่ง ในบทที่ 3 นี้ บางสถาบันการศึกษาก็ให้เขียนบอกกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ก็มี ซึ่งก็นับว่าไม่ผิดอะไร แต่ก็ต้องให้เป็นไปตามรูปแบบวิทยานิพนธ์ที่ได้เคยศึกษามาแล้วในรายวิชาเกี่ยวกับการทำวิจัย
5. ลงมือเขียนบทที่ 4 โดยเป็นการเขียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือบูรณาการ จากข้อมูลหรือเนื้อหาในบทที่ 2 และบทที่ 3 ที่ได้รวบรวมไว้ ซึ่งเนื้อหาในบทนี้เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ข้อที่ 3 และไม่ควรเกิน 2 เดือนอีกเช่นเดียวกัน
6. เมื่อเขียนบทที่ 4 เสร็จแล้ว ก็นำไปส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบแก้ไขและนักศึกษาจะต้องปรับปรุงพัฒนาตามคำแนะนำให้เสร็จภายใน 1 เดือน
7. ต่อมาเขียนบทที่ 5 ซึ่งเป็นการเขียนสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย สำหรับการเขียนบทนี้ควรเขียนสรุปเป็นข้อๆ ตามวัตถุประสงค์ของการเขียนวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นจะเป็นการ

นำเสนอองค์ความรู้ที่ได้หรือองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือบูรณาการ จากบทที่ 4 โดยไม่ควรเกิน 2 เดือน

8. เมื่อเขียนบทที่ 5 เสร็จแล้ว ก็นำไปส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงพัฒนาตามคำแนะนำให้เสร็จภายใน 1 เดือน

รวมระยะเวลาตั้งแต่การได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์จนถึงเขียนบทที่ 5 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายของวิทยานิพนธ์จบก็เป็นการใช้เวลาไม่เกิน 15 เดือน โดยเฉพาะถ้าเป็นการศึกษาในระดับปริญญาเอก การเรียนในรายวิชามักบริหารจัดการให้เสร็จเรียบร้อยภายใน 18 เดือน (1 ปี 6 เดือน) เท่านั้น ดังนั้น เมื่อนำมารวมกับระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์ก็จะเป็นระยะเวลาการเรียนในหลักสูตรเพียง 33 เดือน (2 ปี 9 เดือน) การทำวิทยานิพนธ์ก็จะสำเร็จตามแผน ตลอดถึงคุณภาพของเนื้อหาวิทยานิพนธ์ก็จะมีคุณภาพเข้มข้นตามไปด้วย เพราะผู้ทำวิทยานิพนธ์ได้บริหารจัดการเนื้อหาได้อย่างเป็นระบบ กล่าวคือได้ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเท่ากับเป็นการทำให้แต่ละองค์ประกอบของการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปอย่างมีระบบและกลไก สรุปลแล้ว วิธีการทำวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพนั้นคือลงมือเขียนวิทยานิพนธ์ตามหลักวิชาการ และมีเป้าหมายนั่นเอง

4. การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์อย่างมีจรรยาบรรณ

การทำวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพนั้น นอกจากรู้สาเหตุหรือปัญหาที่ทำให้วิทยานิพนธ์ไม่มีคุณภาพแล้ว ยังต้องรู้วิธีการทำวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพด้วย คือ ต้องมีวิธีการบริหารจัดการงานวิทยานิพนธ์ของตนเองให้เป็นไปอย่างมีระบบระเบียบ และผู้ทำวิทยานิพนธ์ก็ต้องมีจรรยาบรรณในการดำเนินการทำด้วย ยิ่งในปัจจุบัน การทำวิทยานิพนธ์จำเป็นต้องมีการตรวจสอบเนื้อหาด้วยโปรแกรมอักขราวิสุทธิ์และต้องผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ด้วย ดังนั้น การทำวิทยานิพนธ์หรือทำงานวิจัยจะมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือ ตลอดจนเป็นไปตามคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณนั้น นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ต้องมีจรรยาบรรณนักวิจัย 9 ประการ (ชนิตา รักษ์พลเมือง และสมหวัง พิธิยานุรักษ์, 2549, 144-145) ดังต่อไปนี้

1. ต้องซื่อสัตย์และมีคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการ
2. ต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำวิจัย ตามข้อตกลงที่ทำไว้กับหน่วยงานที่สนับสนุนการวิจัยและต่อหน่วยงานที่ตนสังกัด
3. ต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาที่ทำวิจัย
4. ต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต
5. ต้องเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย
6. ต้องมีอิสระทางความคิด โดยปราศจากอคติในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย
7. พึงนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ
8. พึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น
9. พึงมีความรับผิดชอบต่อสังคมทุกระดับ

ส่วนความผิดพลาดหรือความบกพร่องที่จะเกิดขึ้นเมื่อนักศึกษาทำวิทยานิพนธ์หรือทำวิจัยจนทำให้เกิดการละเมิดจรรยาบรรณนั้นมีสาเหตุหลายประการ (อมร รักษาสัตย์ และวริยา ชินวรรณ, 2546, 106-108) ดังต่อไปนี้

1. ไม่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะทำวิจัยในเรื่องนั้น
2. วางสมมุติฐานและแนวทางวิจัยผิดพลาด ไม่สัมพันธ์ระหว่างผลกับเหตุ ทำให้ได้ผลวิจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกัน เมื่อนำไปใช้อาจเกิดโทษ

3. ไม่ทราบจำนวนและลักษณะของประชากรที่แท้จริง จึงวางกรอบการทำวิจัยผิดหรือเลือกตัวอย่างผิด

4. เลือกระเบียบวิธีวิจัยผิดหรือไม่มีระเบียบวิธีวิจัยที่จะทำการวิจัยเรื่องนั้นได้ ก็พยายามหาวิธีที่ผิดหลักวิทยาศาสตร์มาทำ

5. ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง แต่มีการผ่อนปรนหรือดัดแปลงไป

6. ไม่ควบคุมปัจจัยต่างๆ ให้ครบถ้วน ไม่จดบันทึกปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างละเอียดถูกต้องเพียงพอ

7. ไม่ทำงานตามแผนการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย

8. ตีความข้อมูลต่างๆ ตามอำเภอใจ เกินกว่าที่ข้อมูลนั้นครอบคลุม

9. ไม่รักษาความลับหรือความเชื่อถือศรัทธาของผู้ให้ข้อมูลหรือเจ้าของโครงการตามที่ตกลงกันไว้

10. ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ทำให้ค่าของข้อมูลเสียหาย

11. เขียนรายงานไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ได้รับมาจากการทำการวิจัย

12. ในการทำวิจัยทางวิทยาศาสตร์ที่ต้องทดสอบหลายครั้งกลับบิดเบือนผลให้สมประโยชน์ตน

13. เป็นการวิจัยที่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงานหรือแอบอ้างนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน หรือไม่อ้างอิง ให้เครดิต ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น ไม่รักษามารยาท และไม่ให้เกียรติผู้อื่น

14. เป็นนักวิจัยที่เอาเปรียบผู้ให้ข้อมูล หรือเรียกร้องมากเกินไป ทำให้ได้รับความเดือดร้อน

15. ทำหลักฐานการเงินและเอกสารต่างๆ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวกับการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์อย่างมีจรรยาบรรณนั้นเป็นการดำเนินการในการเขียนเนื้อหาในวิทยานิพนธ์อย่างรัดกุมและเป็นมืออาชีพ กล่าวคือต้องเป็นการทำวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีคุณธรรมจริยธรรมด้วย เพราะหากทำวิทยานิพนธ์ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการแล้วย่อมทำให้ผลสรุปออกมาไม่ถูกต้อง บิดเบือน และไม่เป็นที่ยอมรับ ส่วนการทำวิทยานิพนธ์โดยไม่มีการจรรยาบรรณนั้นก็เป็นที่สรุปได้ว่าความน่าเชื่อถือต่อผลการวิจัยย่อมเป็นไปได้ยาก ตลอดทั้งการจะนำไปสู่การเผยแพร่และการนำไปใช้ประโยชน์ย่อมเป็นไปได้ไม่ได้อย่างแน่นอน ดังนั้น นักศึกษาจึงควรให้ความสนใจเป็นกรณีพิเศษเกี่ยวกับคุณภาพทางวิชาการและจรรยาบรรณในการทำวิทยานิพนธ์ด้วย

5. บทสรุป

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่าการทำวิทยานิพนธ์นี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการจบการศึกษาของนักศึกษาและเป็นเรื่องการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพที่จัดโดยสถาบันการศึกษา กล่าวคือวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาแต่ละรูป/คนทำจะมีคุณภาพได้นั้นจะต้องประกอบด้วยนักศึกษาที่จะต้องสนใจใคร่รู้ต่อเนื้อหาในสาขาวิชาที่ตนเองเข้ามาศึกษา ตลอดจนนักศึกษาเองก็ต้องมีจรรยาบรรณต่อการทำวิจัยในมนุษย์ด้วย เพราะมีเช่นนั้นแล้ว วิทยานิพนธ์ที่เกิดขึ้นย่อมจะเป็นผลงานแห่งการละเมิดคุณธรรมจริยธรรมได้ ประการต่อมา ผลงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาถึงแม้จะสอบจบ 5 บทแล้วและได้รับปริญญาบัตรไปแล้ว ก็ถือว่าเป็นผลงานที่ไม่ถูกต้องและสามารถเพิกถอนปริญญาบัตรได้เหมือนกัน ดังนั้น วิทยานิพนธ์จะมีคุณภาพและมีจรรยาบรรณได้ย่อมเป็นความรับผิดชอบของนักศึกษาที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและให้มีกระบวนการวิจัยที่ไม่ละเมิดจริยธรรมวิจัยในมนุษย์เท่านั้น

บรรณานุกรม

- ชนิตา รัชพลเมือง และสมหวัง พิธิยานุรักษ์. (2549). **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : หน้าที่และบทบาท.** กรุงเทพฯ : หจก.อรุณการพิมพ์.
- พระราชปรียัติ (สฤชดี สิริธโร). (2546). **งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา.** กรุงเทพฯ : มหาจุฬาบรรณาการ.
- วริยา ชินวรรโณ (บรรณาธิการ) และคณะ. (2546). **จริยธรรมในวิชาชีพ.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

การนำนโยบายไปปฏิบัติ Policy Implementation

จกกรี ศรีจารุมณีญาณ

Chakkree Sricharumedhiyan

ชุตินา ศรีจารุมณีญาณ

Chutima Sricharumedhiyan

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

E-mail : chakkree_2532@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 6 มกราคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 19 กุมภาพันธ์ 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 22 กุมภาพันธ์ 2563

บทคัดย่อ

ปัญหาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆมากมายอย่างแยกไม่ออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายด้วย การจะบอกว่าการนโยบายหนึ่งๆ มีปัญหาต่อนำไปปฏิบัติหรือไม่ ถ้ามีปัญหานั้นมีอย่างไร ไม่สามารถอธิบายได้ในลักษณะเดียว แต่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณี ประกอบกับความเข้าใจในแนวคิดและกระบวนการนโยบาย ตลอดจนโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐเป็นอย่างดี

คำสำคัญ : นโยบาย, การปฏิบัติ, แนวคิดและกระบวนการนโยบาย

Abstract

The problem of implementing a policy is relating to many factors. Especially affecting the success and failure of the policy. To consider that there is any problem with implementing policy and how it is, therefore, it can not be one way described. It must be considered case by case, including to understand the concepts and processes of policy although the structure of government administration as well round.

Keywords: policy, practice, concepts, and processes

1. ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2530, หน้า 2) กล่าวว่า "การนำนโยบายไปปฏิบัติ" ดูจะเป็นที่สอดคล้องกันในหมู่นักวิชาการชั้นนำทางด้านนี้ ที่ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่า "องค์กรบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำ และกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่แค่ไหนเพียงใด" หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติ ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของ "ความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถบรรลุผลตาม

นโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้" โดยได้สรุปว่า การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแสวงหาวิธีการ และแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติงาน ในโครงการให้ดีขึ้น เนื้อหาสาระของการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเน้นการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (implementation processes) เพื่อที่จะศึกษาบทเรียนพัฒนาแนวทางและสร้างกลยุทธ์เพื่อที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จ

พอล เอ ซาบาเตียร์ และดาเนียล เอ แมสมาเนียน (Paul A. Sabatier and Daniel z. Mazmanian 1983, 4 อ้างถึงใน ปิยะนุช เงินคล้าย ม.ป.ป., หน้า 1) กล่าวไว้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกิดขึ้นจากกฎหมาย การตัดสินใจพิจารณาหรือคัดค้านคำสั่งของฝ่ายบริหาร

ปิยะนุช เงินคล้าย (ม.ป.ป., หน้า 1,3) ได้อธิบายความหมายเรื่องกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ ยูยีน บาร์แคช ว่า หมายถึง กระบวนการทำงานทางปฏิสัมพันธ์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายก็ได้ ในส่วนของ เพรสแมน และ วิลดาฟสกี ให้ความหมายว่า หมายถึง การผลิตผลลัพธ์ออกมาทำให้สำเร็จ นอกจากความหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปิยะนุช เงินคล้าย (ม.ป.ป., หน้า 3) ยังอธิบายความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติของ มิลบรีย์ แมคลาฟลิน ว่าหมายถึง กระบวนการขององค์การที่ต่อเนื่องและเป็นพลวัต ซึ่งได้รับการปรุงแต่ง และหล่อหลอมโดยปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์ของนโยบายกับสภาพขององค์การที่รับผิดชอบในการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายนโยบาย โดยพยายามปรับเปลี่ยนประนีประนอมระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์ที่กำหนดไว้กับข้อจำกัด เงื่อนไข และสภาพแท้จริงของหน่วยปฏิบัติ

Bardach (1980, p. 9) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเกมของกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิด ทฤษฎี และการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ จะเห็นได้ว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นและเป็นไปตามข้อกำหนดของนโยบาย ซึ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการอย่างชัดเจน และแสดงให้เห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเป็นผลผลิตของกระบวนการทางการเมือง การนำนโยบายไปปฏิบัติถือเป็นโอกาสแรกที่จะได้นำการตัดสินใจทางเลือกนโยบายไปปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง และขั้นตอนทั้งหมดของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแสดงให้เห็นถึงความหวังในการแก้ไขปัญหาของสังคม ความกลัวเกี่ยวกับอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน และจินตนาการของผู้ที่มีส่วนร่วมที่ต้องการจะเน้นการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงครอบคลุมกระบวนการแปลงนโยบายเป็นนามธรรมให้เป็นแผนงานรูปธรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติและตรวจสอบวัดระดับความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ

Pressman and Wildavsky (1973, p. 3) คือผู้ที่บุกเบิกการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ได้รับความสนใจจากนักวิชาการที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางจนกระทั่งการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติได้รับการยอมรับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญตอนหนึ่งของกระบวนการนโยบายสาธารณะและได้ให้คำนิยามของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ว่าการดำเนินงานให้ลุล่วงให้ประสบความสำเร็จให้ครบถ้วนให้เกิดผลผลิตและให้สมบูรณ์ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่รัฐบาลกำลังปฏิบัติอยู่และเป็นธรรมชาติของนโยบาย จะเห็นได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการกระทำขององค์การราชการที่จะต้องรับผิดชอบในการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จในทุกด้าน และให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และก่อให้เกิดผลผลิตที่ถึงปรารถนา

Mazmanian and Sabatier (1989, pp. 20-21) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติและนโยบายสาธารณะ โดยชี้ให้เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการ

นโยบายสาธารณะ ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำการตัดสินใจนโยบายที่ได้กระทำไว้ไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จและเป็นการร่วมกันทำงานภายใต้กฎหมายที่ผ่านความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติ หรือคำสั่งของฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลสูงสุด หรือศาลฎีกา ซึ่งตามอุดมคติแล้วการตัดสินใจนโยบาย คือ การบ่งชี้ปัญหา การกำหนดวัตถุประสงค์ และการกำหนดโครงสร้างกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการกำหนดนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยขั้นตอนหลายขั้นตอน เริ่มด้วยการกำหนดกฎพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติการคาดหมายผลลัพธ์จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ การยินยอมปฏิบัติตามของกลุ่มเป้าหมาย การพิจารณาผลกระทบจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เจตนาและไม่ได้เจตนาผลกระทบจากการตัดสินใจของหน่วยปฏิบัติ และการปรับปรุงกฎระเบียบพื้นฐานที่ใช้ในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เหมาะสมกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การพิจารณาผลลัพธ์ของนโยบายของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมุ่งให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่กำหนดไว้
2. การยินยอมปฏิบัติตามของกลุ่มเป้าหมายต่อการตัดสินใจนโยบายของผู้กำหนดนโยบาย หากนโยบายใดที่กลุ่มเป้าหมายไม่ยินยอมปฏิบัติ จะก่อให้เกิดอุปสรรคสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ
3. พิจารณาจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของหน่วยปฏิบัติ เพื่อจำแนกว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบในทางบวกหรือทางลบ ถ้าเกิดผลในทางลบก็จะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป
4. พิจารณาผลกระทบจากการรับรู้ของผู้ตัดสินใจนโยบาย ซึ่งผู้ตัดสินใจนโยบายจะประเมินได้ว่าเป็นผลกระทบที่พึงปรารถนาหรือไม่
5. การประเมินกระบวนการทางการเมืองที่มีบทบาทในการบัญญัติกฎหมายเพื่อพิจารณาปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ความล้มเหลวของนโยบาย (policy failure) ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามโดยเฉพาะอย่างยิ่งความล้มเหลวในนโยบายด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับนักทฤษฎีนโยบาย และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งในความเป็นจริงจะเกี่ยวข้องกับผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมากกว่าในการที่จะแสวงหาแนวทางเพื่อความสำเร็จของนโยบาย (Younis & Davidson, 1990, p. 3)

จากการศึกษาของ Mountjoy and O'Toole (อ้างถึงใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2546, หน้า 478) พบว่ามีปัจจัย 2 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติและแนวทางการปฏิบัติที่ระบอบอย่างเฉพาะเจาะจงและพบว่าการเปลี่ยนแปลงงานกิจวัตรขององค์การเป็นงานที่มีต้นทุนที่แพงและหน่วยงานนั้นจะต้องได้รับทรัพยากรที่เพียงพอในการดำเนินงาน ในขณะเดียวกันหน่วยงานจะต้องได้รับแนวทางในการปฏิบัติใหม่ที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่มีความสำคัญมาก มิฉะนั้น จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จและความล้มเหลวได้ง่าย

หลักการสำคัญที่จะป้องกันมิให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบกับปัญหาและอุปสรรค จนกระทั่งนำไปสู่ความล้มเหลว ได้แก่

ประการแรก ถ้ามีทรัพยากรใหม่แต่แนวทางการปฏิบัติคลุมเครือ จะต้องจัดการเรื่องการตีความนโยบายให้ชัดเจน และทักษะในการจัดการตีความจะต้องสอดคล้องกับผู้กำหนดนโยบาย

ประการที่สอง ถ้ามีทรัพยากรเพียงพอและมีแนวทางการปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน เป้าประสงค์ส่วนบุคคลภายในองค์การจะมีความสำคัญน้อยลง และการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีทิศทางที่สอดคล้องกันกับการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายสูง

ประการสุดท้าย ถ้าไม่มีทรัพยากรเพียงพอและแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจนสถานการณ์เช่นนี้จำเป็นต้องสร้างกิจกรรมให้ผู้ปฏิบัติได้เกิดความรู้สึกที่จะปฏิบัติเพื่อสร้างพลังแห่งความมุ่งมั่นในการปฏิบัติให้เกิดขึ้นมากพอที่จะเอาชนะอุปสรรคในเรื่องการขาดแคลนทรัพยากรและแนวทางการปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน

จากการศึกษาของ Dunsire (อ้างถึงใน สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2546, หน้า 479-480) สรุปว่า ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อาจเกิดจาก

ประการแรก การเลือกกลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม

ประการที่สอง กลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเหมาะสม แต่การเลือกหน่วยปฏิบัติและกลไกในการปฏิบัติไม่เหมาะสม

ประการที่สาม ถึงแม้ว่าสิ่งที่กล่าวมาแล้วจะมีความเหมาะสมทั้งหมด แต่การเลือกเครื่องมือและวิธีการปฏิบัติไม่เหมาะสม ก็จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3. การนำเสนอผลงาน เรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติ

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้เสนอผลงานเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติในปี 2540 ได้สรุปไว้ดังนี้ (วรเดช จันทรศร, 2540)

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ เนื้อหาสาระและขอบข่ายของการศึกษาดังกล่าวมุ่งเน้นและครอบคลุมถึงการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นภายในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จ

2. การประเมินหรือการพิจารณาตัดสินระดับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ควรพิจารณาจากผลการปฏิบัติในระยะสั้นว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายเพียงใด และถ้าเป็นไปได้ก็ต้องดูถึงผลกระทบของนโยบายนั้นในระยะยาวขึ้นว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้เพียงใดรวมถึงการวัดระดับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องและระดับของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อนึ่ง การประเมินความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถทำได้ในระหว่างที่นโยบายนั้นยังอยู่ในกระบวนการของการนำไปปฏิบัติในลักษณะของการประเมิน เพื่อหาทางแก้ปัญหาหากมากกว่าการประเมินเพื่อให้รู้ผลทั้งหมดของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาจริงกว่าข้อมูลทางด้านผลกระทบจะมีพร้อม

3. บทบาทของฝ่ายการเมือง มีความสำคัญมาก ในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายใดที่ได้รับความเห็นชอบ ดูแล เอาใจใส่ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องจากฝ่ายการเมืองหน่วยราชการต่าง ๆ ก็จะทำให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการนำไปปฏิบัติมากเป็นพิเศษ ซึ่งจะมีผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีโอกาสประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

4. การเป็นผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ถือได้ว่าเป็นภารกิจหลักของระบบราชการ ซึ่งในที่นี้หมายถึงหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ โดยทั่วไปทุกหน่วยราชการมักจะหวงแหนนโยบายหรือโครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบ จะไม่ยอมให้หน่วยราชการอื่นมาช่วงชิงเอาไป และจะพยายามขยายขอบเขตแห่งภารกิจหรืออาณาจักรของตนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตามโอกาสและสถานการณ์ที่อำนวยให้ ยิ่งไปกว่านั้นระบบราชการมักมี

แนวโน้มที่จะเลือกนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติแต่เฉพาะนโยบายที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง ความร่วมมือของระบบราชการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5. นอกเหนือจากระบบราชการแล้ว ข้าราชการในฐานะบุคคลที่ถือได้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่งผลอย่างมากต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความเกี่ยวข้องและความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับระดับหรือฐานะของข้าราชการ ซึ่งได้แก่ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ผู้บริหารโครงการ ตลอดจนผู้ให้บริการตามโครงการหรือข้าราชการในระดับล่าง

6. ผู้รับบริการหรือผู้ได้รับผลจากนโยบาย จะมีทั้งในแง่ของบุคคลและในฐานะกลุ่มในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้รับบริการ หรือผู้ได้รับประโยชน์จะเป็นผู้ที่ติดต่อนมีปฏิสัมพันธ์กับข้าราชการในระดับล่างโดยตรงบทบาทของผู้รับบริการหรือผู้ได้รับผลประโยชน์หากมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม จะมีความสำคัญและส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมาก

7. บทบาทขององค์การและผู้เกี่ยวข้องจะมีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทต่าง ๆ ของนโยบาย

8. ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค แบ่งย่อยออกได้ 2 ขั้นตอนหลัก คือ

8.1 ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นตอนของการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูปของแผนงานหรือโครงการแล้วแต่กรณี

8.2 ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนในการทำให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นยอมรับแนวทาง แผนงานโครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป

9. ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค แบ่งย่อยออกได้เป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ

9.1 ขั้นตอนที่แรก ได้แก่ ขั้นการระดมพลัง เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานท้องถิ่นจะต้องดำเนินการในสองกิจกรรม คือการพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนในนโยบายจากท้องถิ่นนั้น

9.2 ขั้นตอนที่สอง ได้แก่ ขั้นการปฏิบัติซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการในการปรับเปลี่ยนโครงการที่ได้รับการยอมรับแล้วออกมาในรูปของการปฏิบัติจริง

9.3 ขั้นตอนที่สาม ได้แก่ ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่น หรือความต่อเนื่องครอบคลุมถึงการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้โยบายนั้นถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติกล่าวอีกนัยหนึ่ง ขั้นตอนนี้เป็นการหาทางทำให้โยบายนั้นได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

10. ปัญหาทางด้านสมรรถนะเป็นปัญหาหลักด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยต่าง ๆ หลายปัจจัย นับตั้งแต่ปัจจัยทางด้านบุคลากร ปัจจัยทางด้านเงินทุน ปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิชาการ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในโยบายนั้น

11. ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ซึ่งหมายถึงความสามารถในการวัดความก้าวหน้า หรือผลการปฏิบัติของนโยบายแผนงาน หรือโครงการ ปัญหาในด้านการควบคุมจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ (1) ความสามารถของหน่วยที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบาย (2) ความชัดเจนของกิจกรรม แผนงาน และโครงการที่ถูกแปลงมาจากนโยบาย และ (3) ความสามารถในการกำหนดภารกิจ ตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานรวมหรือสอดคล้องกับแผนงานหรือโครงการ

12. ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีสูงชันเป็นอย่างมาก ถ้าสมาชิกในองค์การหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากนโยบายนั้น

13. ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งเกิดจากเรื่องของอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือปัจจัยย่อยๆ หลายประการนับตั้งแต่ (1) ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบายดังกล่าว (2) ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือ ฟังพา หรือทำความเข้าใจกับความตกลงกับหน่วยงานหลักอื่นๆ และ (3) ระดับของความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้

14. ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลที่สำคัญเป็นปัญหาหลักอีกด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาดังกล่าวอาจลุกลามส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายนั้นโดยตรงก็ได้ ถ้าองค์กรหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูงตลอดจนสื่อมวลชน เป็นอาทิ ไม่ให้ความสนับสนุนทั้งในแง่ของทางการเมือง เงินทุนงบประมาณ ตลอดจนสร้างอุปสรรคในแง่ของการต่อต้าน เตะถ่วงหรือคัดค้านนโยบายนั้นๆ

4. ศึกษาเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กิตติ บุณนาค (2536) ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ:การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์ในธุรกิจโรงแรม สอดคล้องกับการศึกษาของ วรเดช จันทรร และลิขิต อีระเวคิน ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทยที่ได้ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรมประมง ซึ่งเขียนรายงานไว้ในปี 2530 มองว่ากุญแจสำคัญของความสำเร็จการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรมประมง คือ

- (1) หน่วยงานองค์กร กลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติในส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นขาดความเข้าใจในนโยบายของส่วนกลาง หรือนโยบายของกรม
- (2) หน่วยงานระดับปฏิบัติขาดศักยภาพในด้านบุคคล เครื่องมือ อุปกรณ์ และงบประมาณ
- (3) ขาดการติดตามประเมินผลในการปฏิบัติงานระดับภูมิภาคและท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ และ
- (4) ขาดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของกรมระดับจังหวัด เช่น ขาดการร่วมใช้ทรัพยากร เป็นต้น

วรเดช จันทรร และลิขิต อีระเวคิน (2530) ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทยชี้ให้เห็นถึงงานของ วรเดช จันทรร และวินิจ ทรงประทุม ที่ได้ทำการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรมประมง ซึ่งเขียนรายงานไว้ในปี พ.ศ. 2530 โดยการศึกษาการประสานการดำเนินงานของระบบราชการในระดับมหภาคและจุลภาคในการนำนโยบายและแผนพัฒนาประเทศไปปฏิบัติ มองว่าระบบราชการ คือ กุญแจสำคัญของความสำเร็จในการนำแผนพัฒนาประเทศไปปฏิบัติแต่จากการศึกษาพบว่ามีปัญหา 4 ประการ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรมประมงคือหน่วยงานองค์กร กลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นขาดความเข้าใจในนโยบายของส่วนกลาง หรือนโยบายของกรมหน่วยงานระดับปฏิบัติยังขาดศักยภาพในด้านบุคคล เครื่องมืออุปกรณ์ และงบประมาณขาดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติระดับภูมิภาค และท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ขาดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของกรมระดับจังหวัด เช่น ขาดการร่วมใช้ทรัพยากร เป็นต้น

ณรงค์ บุญสวยขวัญ (2538) ศึกษาเรื่อง การตอบสนองของประชาชนและภาคราชการต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง พบว่า ประชาชนให้การตอบสนองโครงการพัฒนาพื้นที่ปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เนื่องจากประการแรก ความยากจนและด้วยโอกาสจากการพัฒนาในอดีตทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประการที่สอง การที่มีแรงจูงใจจากอาชีพใหม่และวิธีการผลิตแบบใหม่ที่เข้ามาสู่พื้นที่ธุรกิจนากุ้งกุลาดำและไร่นาสวนผสม ส่วนไร่นาสวนผสมเป็นอาชีพเกิดจากการกระตุ้นของ

ทางราชการ การเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับความช่วยเหลือสนับสนุนทรัพยากร ส่วนภาคราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนั้น การปฏิบัติงานตามโครงการที่เน้นเป็นพิเศษคือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บางหน่วยงานมีการสรรหาบุคลากรและจัดตั้งองค์การหรือศูนย์ปฏิบัติงานพิเศษขึ้นมารองรับการดำเนินงาน ส่วนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดำเนินงานคล้าย ๆ ในระบบราชการปกติ อย่างไรก็ตาม ในแต่ละหน่วยงานมักจะหยิบยกเอางานหรือกิจกรรมหรือโครงการที่ปฏิบัติมาแล้วหรือเคยปฏิบัติหรือกำลังปฏิบัติ แต่อาจจะยังไม่สำเร็จมาผนวกเป็นส่วนหนึ่งของโครงการตามแนวพระราชดำริด้วย โดยที่การเตรียมประชาชนเป้าหมายคงเน้นการประชาสัมพันธ์ที่สร้างความเข้าใจกับประชาชนมิให้ต่อต้านขัดขวางโครงการเป็นกิจกรรมหลัก

5. บทสรุป

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ หรือการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติถือเป็นขั้นตอนย่อยหนึ่งของขั้นตอนหลักเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันให้นโยบายได้รับการรับรู้ เข้าใจ ยอมรับ และสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับการรับรู้ เข้าใจ ยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับผลจากนโยบายอันจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้นโยบายได้รับความสำเร็จในที่สุด ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ผู้มอบและรับนโยบายจะต้องมีความชัดเจนเรื่ององค์ประกอบของนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้รับนโยบายจะต้องเข้าใจและสามารถแปลความหมายของนโยบายได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากโดยทั่วไปนโยบายอาจจะมีลักษณะที่ขาดความชัดเจนในตัวเองอยู่บ้าง กล่าวคือนโยบายส่วนหนึ่งมีลักษณะเป็นเชิงอุดมการณ์ นโยบายบางครั้งผู้กำหนดทำให้มีความชัดเจนมากขึ้นคือมีลักษณะเป็นเชิงทางเลือก และนโยบายที่ดีจะมีความชัดเจนถึงขั้นที่บอกแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนด้วยคือมีลักษณะเป็นเชิงมาตรการในเรื่ององค์ประกอบของนโยบายนี้จะช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้มอบนโยบายตระหนักถึงความชัดเจนในนโยบายที่ตนกำหนดขึ้น อันจะทำให้ผู้รับนโยบายเกิดความเข้าใจชัดเจนง่ายต่อการรับนำไปตีความและจัดทำเป็นนโยบายรอง และแผนปฏิบัติงานขึ้นในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ผู้รับนโยบายสามารถแยกแยะส่วนสำคัญของนโยบายและแปลความหมายได้อย่างถูกต้องและชัดเจนง่ายขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหญ่ให้เป็นนโยบายย่อยก็ดี การแปลงนโยบายให้เป็นแผนปฏิบัติที่ดีจะต้องจัดวัตถุประสงค์แนวทางดำเนินการและกลไกให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

บรรณานุกรม

- กิตติ บุณนาค. (2536). การนำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มไปปฏิบัติ: การศึกษาวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์ในธุรกิจโรงแรม. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณรงค์ บุญสวชวิญญ. (2538). การตอบสนองของประชาชนและภาคราชการต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปิยะนุช เงินคล้าย. (ม.ป.ป). นโยบายสาธารณะ. เอกสารหมายเลข 161, กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารทางวิชาการ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปิยะนุช เงินคล้าย. (ม.ป.ป). นโยบายสาธารณะ. เอกสารหมายเลข 162, กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารทางวิชาการ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมชาย เกตุโหม. (2552). โครงการพระราชดำริฝนหลวงกับงานด้านกิจการพลเรือนของกองทัพอากาศ. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2546). นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมอธรรม.
- วรเดช จันทรศร. (2540). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กราฟิคฟอรัม.

วรเดช จันทรศร และลิขิต อีร์เวคิน. (2530). **การนำนโยบายไปปฏิบัติในระบบราชการไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ โครงการเอกสารและตำรา.

Younis, T., & Davidson, I. (1990). **The study of implementation**. England: Dartmouth.

Bardach, E. (1980). **The implementation game: The happen after a bill**.

Mazmanian, D. A., & Sabatier, P. A. (1989). **Implementation and publicpolicy: With a new postscript**. Latham, MD: University Press ofAmerica.

Pressman, J. L., & Wildavsky, A. B. (1973). **Implementation**. 2nd ed. SanFrancisco: University of California Press.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา
โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

THE LEARNING DEVELOPMENT ON ACHIEVEMENT IN HISTORY OF THE AYUTTHAYA KINGDOM BY
USING CYCLE MODEL LEARNING (4 MAT) FOR MATTHAYOM 2 STUDENTS

ชัยรัตน์ ต้นสกุล

Chairat Tunsakul

วีระ วงศ์สรรค์

Weera Wongsan

รสรินทร์ อรอมรัตน์

Rossarin Onamornrat

หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

Master of Education Curriculum and instruction

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education Bangkokthonburi University

E-mail : pc2507@yahoo.com

วันที่รับบทความ (Received) : 6 มกราคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 22 มกราคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 6 กุมภาพันธ์ 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) กับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ (2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจันทราวาส(ศุขประสารราษฎร์)จังหวัดเพชรบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/8 จำนวน 30 คน ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7 จำนวน 30 คน ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สูงกว่านักเรียนที่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) วิชาประวัติศาสตร์

เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT), ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this research were: (1) to compare the history learning achievement of matthayom 2 students who were taught by using cycle model learning (4 MAT) and a regular classroom learning method (2) to investigate the students' satisfaction towards learning by using cycle model learning (4 MAT). This research was experimental research, by using a simple random sampling method, the study sample was 30 matthayom 2 students in the second semester of the academic year 2019 at Watjuntrawat (Sukprasarat) school, Phetchaburi. The sample was divided into two groups: Group 2/7 - the experimental group comprising 30 students being taught by using cycle model learning (4 MAT) and the other group was the 30 students being taught by using the regular classroom learning method. The research instruments consisted of (1) learning management plans containing teaching and learning activities based on cycle model learning (4 MAT) (2) a learning achievement test and (3) a questionnaire to evaluate the students' satisfaction towards learning management using cycle model learning (4 MAT). The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows: (1) The learning achievement in the historical subject of the students who use the cycle model learning activities (4 MAT) were higher than the students who use normal activities at the statistical level of .01 (2) The students who learned by using cycle model learning (4 MAT) in the historical subject for matthayom 2 students in overall were satisfied at the highest level.

Keywords: Learning management, Cycle Model learning (4 MAT), Learning Achievement

1. บทนำ

การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ต้องจัดให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 ไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด และในกระบวนการเรียนรู้จึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งความสำคัญที่คาดหวังของการจัดการศึกษาตามลักษณะดังกล่าวในเรื่องการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นบทบาทหน้าที่หลักของครูที่มีความจำเป็นและสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กระบวนการ กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553 และกรอบมาตรฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัด สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ แกนกลางในกลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ พบว่า มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับประวัติศาสตร์ ที่กำหนดให้เป็นสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ โดยสรุปมุ่งหวังให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาสาระจนเกิดความรู้ความเข้าใจเหตุการณ์เรื่องราวประวัติศาสตร์ตามลำดับเวลา โดยเฉพาะการนำวิธีการศึกษาที่เน้นการสืบค้น ประเมินความน่าเชื่อถือของ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างเป็นระบบ รายวิชาประวัติศาสตร์ จึงเป็นการศึกษาเพื่ออธิบายเหตุการณ์สำคัญของสังคมมนุษย์ในอดีตตามมิติเวลาจาก ร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์สืบต้นอย่างเป็นระบบ โดยมีนัยการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์ชาติ ต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และ ประเทศไทยนั้น ก็ให้ความสำคัญเช่นกัน

"ครูประวัติศาสตร์" ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเท่านั้นที่จะสามารถฉายภาพอดีต เหล่านี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจน แต่ในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ในระดับโรงเรียนประสบ ปัญหาในหลายประการ ปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือปัญหาจากตัวครูผู้สอน ครูผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ จำนวนไม่น้อยขาดความเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์และความลึกซึ้งในเนื้อหา ครุยังใช้วิธีการสอนด้วยการ "เล่าเรื่องอดีตเพื่อให้ท่องจำ" มากกว่า "เล่าเรื่องอดีตเพื่อตอบคำถามว่าเพราะเหตุใด หรือ ทำไมจึงเกิดขึ้น หรือ ทำไมจึงเป็นเช่นนี้ และที่เป็น เป็นอย่างไร คนในสังคมแก้ไขอย่างไรกล่าวโดยสรุป ประวัติศาสตร์เป็นเรื่อง การถามเพื่อค้นหาคำตอบจากหลักฐาน"มิใช่การเล่าเรื่องเพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนรู้วิชา ประวัติศาสตร์จึงกลายเป็นการเรียนรู้แบบท่องจำขาดการคิดวิเคราะห์มากกว่าให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเองจากการตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์ ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเกิดน่าเบื่อหน่าย ส่งผลให้ผู้เรียนไม่ เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ในที่สุดสำหรับครูสังคมศึกษาในยุคคริสต์ศตวรรษที่ 21 จะเป็นอีก แนวทางหนึ่งในการกระตุ้นผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขมีความเข้าใจความรัก และความภูมิใจใน ชาติของตน เข้าใจลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมของสังคมมนุษย์ที่อยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ กันและที่สำคัญผู้เรียน ประวัติศาสตร์จะได้รับการฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์ (เพชรรัตน์ คำสมจิตร, 2557) การแยกแยะข้อเท็จจริง จากข้อมูลหลักฐานให้รู้จักคิดเป็นไม่หลงเชื่อสิ่งใดง่าย ๆ โดยมีได้พิจารณาไตร่ตรองให้ถี่ถ้วน ได้ฝึกฝนการอ่าน การเขียน การเล่าเรื่อง และการนำเสนออย่างมีเหตุผล อันเป็นกระบวนการสร้างภูมิปัญญาอย่างแท้จริง

จากสภาพปัญหาการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุข ประสารราษฎร์) เท้าที่ผ่านมามีปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่าคะแนนของผู้เรียนที่ต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้จากผลสัมฤทธิ์การสอบปลายภาคของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ครูผู้สอนจึงควรหาวิธีการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น โดยศึกษาหาแนวทางจาก งานวิจัยหรือการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นแนวทางหนึ่งในหลายๆ แนวทางของการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ เพื่อให้เป็นไปตามทฤษฎีของ แมคคาธิร์ (McCarthy) ได้ทำการวิจัยพัฒนา 4 MAT Model (McCarthy, 1990 : 17) มาจากแนวคิดของ เดวิด คอลบิล (David Kolb) ซึ่งกล่าวว่า ผู้เรียนมีการเรียนรู้สองแบบ คือจากรูปรธรรมและนามธรรมจากนั้น นำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียน 4 แบบ (4 MAT Model) เพื่อตอบสนองพฤติกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ของผู้เรียน 4 แบบ คือ นักจินตนาการ นักคิดวิเคราะห์ นักคิดด้วยสามัญสำนึก และนักเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ความแตกต่างของผู้เรียน แมคคาธิร์ยังได้ศึกษาองค์ประกอบของสมองและรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กที่ แตกต่าง สรุปเป็นแนวคิดหลักได้ 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน และด้านเทคนิคการสอน (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2558: 77- 82) การจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ได้ถูกนำไปใช้ทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหลายวิชา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนสูงขึ้นอย่าง นัยสำคัญ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ 4 MAT (สิริวรรณ ตระสุสานนท์, 2542 : 93 อ้างอิงจาก Bower, 1987: 197)

การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์จะมีประสิทธิภาพ หากมีการพัฒนาหรือการเพิ่มการจัดกิจกรรมรูปแบบการสอนแบบใหม่ๆ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมรูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคิด การตั้งคำถาม การได้มาของเนื้อหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และมีกระบวนการสืบค้น เพื่อเสริมสร้างและอธิบายถึงกระบวนการที่มาของการสร้างเนื้อหาเรื่องราวประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง และการที่ครูมีความรู้ในเนื้อหาทางประวัติศาสตร์และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติในการตั้งข้อสงสัยทางประวัติศาสตร์แล้วยังเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองตามศาสตร์ของสาขาวิชาและความคาดหวังในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัยจึงสนใจนำวิธีการนี้มาทดลองสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) เพื่อศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) และเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

4. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น เนื้อหาตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ รวมทั้งสิ้น 6 แผนการจัดการเรียนรู้

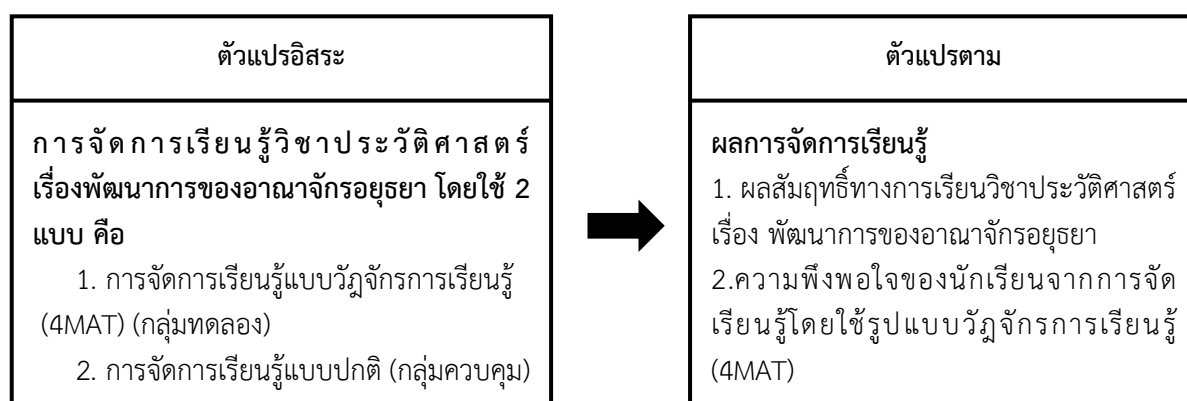
ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ห้องเรียน มีนักเรียน 370 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องๆ ละ 30 คน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน ซึ่งได้รับการสอนวิชาประวัติศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน ซึ่งได้รับการสอน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระ คือวิธีการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) กับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ และตัวแปรตามคือ ผลการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับความพึงพอใจของนักเรียน เป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังแสดงตามแผนภาพ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิด

6. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการนำเทคนิค การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

7. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) วิชาประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้ครอบคลุมด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการวิเคราะห์ให้ครอบคลุมเนื้อหาเป็นปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย .20 ถึง .80 ค่าอำนาจจำแนก .20 และค่าความเชื่อมั่น 0.813 และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาสมัย โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้เกณฑ์การประเมินเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ (t-test)

8. สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) มีความพึงพอใจต่อวิชาประวัติศาสตร์เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา สรุปผลว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการวัดและการประเมินผล พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา โดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ด้านผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด

9. การอภิปรายผล

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า (1) การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เป็นการเรียนรู้ที่ได้คำนึงถึงการพัฒนาสมองซีกซ้าย และซีกขวาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในด้านการเรียนรู้อย่างสมดุล สมองซีกซ้ายมีหน้าที่คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ ควบคุมเกี่ยวกับการพูดภาษาเขียน ตัวเลข การลำดับ การแสดงออก และสัญลักษณ์ต่างๆ ส่วนสมองซีกขวามีหน้าที่เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ การสังเคราะห์ ศิลปะ ดนตรี และเรื่องของทิศทาง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวาอย่างสมดุลช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ยังเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ คอยแนะนำ แก้ไข ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้องอันเนื่องจากการที่นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับกันทิกาน สืบกินร (2551: 96-103) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) การเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้จัดเตรียมกิจกรรมจัดประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม สร้างแรงจูงใจ เพื่อก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีการเรียน และส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งโพเวลล์ (Powell, Marvin, 1963: 330) ได้กล่าวว่า เด็กที่มีความสนใจในการเรียนจะทำให้เกิดความตั้งใจเรียนด้วย และจากการตั้งใจเรียนด้วยความสนใจนี้ผู้เรียนจะมีสมาธิในการเรียน เมื่อมีสมาธิในการเรียนก็สามารถติดตามเนื้อหาที่เรียนได้ตลอด และส่งผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชานั้น สอดคล้องกับ บลูม (Bloom, Benjamin S., 1976 : 13 - 15) พบว่า การเรียนด้วยความสนใจและกระตือรือร้น จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และรวดเร็วมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ขาดความสนใจและขาดความกระตือรือร้น (3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มีการเปลี่ยนกิจกรรมบ่อยๆ นักเรียนไม่สามารถคาดเดาได้ว่าครั้งต่อไปจะเรียนกิจกรรมแบบเดิมหรือไม่ จึงทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจ มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยากเรียน อยากร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับธัญญาพร ก่องขันธ (2554) ที่กล่าวว่า ความรู้ที่เกิดจากการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนอย่างมีความหมาย อันเกิดจากผู้เรียนลงมือปฏิบัติเก็บข้อมูล นำข้อมูลนั้นมาปะติดปะต่อกัน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน และเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ จึงเป็นการตรวจสอบความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนว่าเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการประเมินผลของตนเอง และสอดคล้องกับ ประพนธ์ศิริ สุเสาร์จ (2558) การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ซึ่งคำนึงถึงแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบกับการพัฒนาสมองซีกซ้ายและซีกขวา เป็นรูปแบบการสอนที่

สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขตามลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การศึกษาความพึงพอใจต่อวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา โดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและการประเมินผล โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสามารถอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้ (1) ขั้นตอนการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) มี 8 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมและวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อตอบสนองผู้เรียนในแต่ละขั้นที่มีความถนัดแตกต่างกันทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักร (4 MAT) ดังที่ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2558) กล่าวว่า ลักษณะกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนแบบวัฏจักร (4 MAT) มีกิจกรรมหลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นพบความสามารถของตนเอง (2) การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักร (4 MAT) มีขั้นตอนการสอนถึง 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ ขั้นตอนที่ 6 การสร้างชิ้นงานด้วยตนเอง ขั้นตอนที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานและแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ ขั้นตอนที่ 8 การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น สร้างชิ้นงานของตนเอง แลกเปลี่ยนการวิเคราะห์ผลงานของเพื่อนซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลางนักเรียนสนุกสนานและพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมและทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ อีกทั้งมีความภาคภูมิใจในชิ้นงานของตนเอง (3) นักเรียนโรงเรียนวัดจันทราวาส (ศุขประสารราษฎร์) เป็นนักเรียนที่ชอบทำกิจกรรม และมีความมั่นใจในตนเองสูงกล้าแสดงออกซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนที่ต้องการให้นักเรียนมีความเป็นผู้นำ การเรียนการสอนที่จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงผลงาน การนำเสนอข้อคิดเห็นจึงเป็นสิ่งที่นักเรียนมีความถนัดและสนใจที่จะทำ สอดคล้องกับขั้นตอน ในการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักร (4 MAT) ที่มีขั้นตอนที่ 5 ควรปฏิบัติตามแนวคิดที่ได้เรียนรู้ ขั้นตอนที่ 6 การสร้างชิ้นงานด้วยตนเอง ขั้นตอนที่ 7 การวิเคราะห์ผลงานและแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ และขั้นตอนที่ ควรแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริศรา ภูคาทอง (2553) พบว่า ระดับความคิดเห็นและพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมาก คือ ความน่าพอใจของกิจกรรมที่เรียน การร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มกับเพื่อนนักเรียน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อการร่วมเรียนรู้กับเพื่อนๆ อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง

10. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปดังต่อไปนี้

1) การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ควรจะต้องจัดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องในส่วนผู้สอนควรวางแผนในการสอนให้ตรงตามหลักการพัฒนาของสมองและความแตกต่างของผู้เรียนคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน เพื่อที่จะบรรลุตามเป้าหมายในการเรียนมากขึ้น

2) ผู้สอนควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในห้องเรียนให้มากที่สุดและจัดการเรียนรู้แบบต่อเนื่องเพื่อป้องกันการขาดตอนใดตอนหนึ่ง อาจส่งผลในการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องมีแนวทางแก้ไข

3) ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อที่จะเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละแบบ
- 2) ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4MAT) ที่มีต่อทักษะอื่นๆ เช่น การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กันติกาน สืบกนิร. (2551). การศึกษาผลการเรียนรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT. นครปฐม: วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ: สอนประวัติศาสตร์ให้เด็กมีความสุข. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรนซ์.
- ธัญญาพร ก่องขันธ. (2554). ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกม่วง (คำปรึกษาอุทิศ) อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธัญมา หลายพัฒน์. (2550). วิธีการสอนแบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2558). 4 MAT: ลีลาการสอนของครูและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน. Thailand Education สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาก้องนภา สิงห์ศร.(2560). ผลการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2539). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพชรรัตน์ คำสมจิตร. (2557). การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูกระดึงวิทยาคม โดยใช้รูปแบบการสอน 4 MAT รายวิชา ส23101 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลีลาวดี วัชรโบล. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทางไกลโดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT และทฤษฎีปลูกฝังนิสัยเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กรุงเทพมหานคร.
- สิริวรรณ ตะรุสานนท์. (2542). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ 4 MAT กับการจัดกิจกรรมการสอนแบบวิธีการทางวิทยาศาสตร์. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อริศรา ภูคากอง (2553). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความ
คงทนในการเรียนรู้ เรื่อง จำนวนเต็ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

Appell, Cladla Jane. (1991). **The Effect of the 4 MAT System of instruction on Academic
Achievement and Attitude in the Elmentary Music Cilassroom (Four Mat).**
Dissertation Abstracts international. 52(11): 3851-A.

Bloom, Benjamin S. (1 9 7 6). **Human Characteristics and School Learning.** NewYork:
Kingsport Press.

Bowers, Patricia Shane. (1 9 8 7). **the Effect of the 4 MAT System on Achievement and
Attitudes in Science.** Dissertation Abstracts International. 49(90): 2605-A.

Good, Carter V. (1959). **Dictionary of Education.** New York: Mc Graw-Hill.

_____. (1973). **Dictionary of Education.** 3rd Ed. New York: McGraw – Hill Book Inc.

McCarthy, Mice. (1990). **Using the 4 MAT System to Bring Learning Styles to Schools.** Eric
Accession: NISC Discover Report.

Powell, Marvin. (1963). **The Psychology of Adolescence.** New York: The BoblessMerrill.

การพัฒนาความสามารถทางการเรียนวิชาวัดละเอียดด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD)

Learning Achievement in Detailed Measurement Course Using STAD

Cooperative Learning Technique

อุทัย ชุ่นไช้

Utai Sunchai

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา

Ayutthaya Shipbuilding Industry and Technology College

วีระ วงศ์สรรค์

Weera Wongsana

ธนาตล สมบูรณ์

TanadolSomboon

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Faculty of Education Bangkokthonburi University

E-mail : Utaisunchai@yahoo.co.th

วันที่รับบทความ (Received) : 6 มกราคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 30 มกราคม 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 6 กุมภาพันธ์ 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชาวัดละเอียดเรื่องการวัดและอ่านค่าเวอร์เนียคาร์ลิปเปอร์ ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) กับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 32 คน ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 ห้องเรียนซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการวัดและอ่านค่าเวอร์เนียคาร์ลิปเปอร์ วิชาวัดละเอียด ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ ภายหลังการเรียนรู้อ่านค่าเวอร์เนียคาร์ลิปเปอร์ วิชาวัดละเอียด วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่า (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า 1. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางการเรียนมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) มี

คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การวัดละเอียด, ความสามารถในการอ่านค่าเวอร์เนียคาร์ลิเปอร์

Abstract

The research aimed (1) to make a comparison of learning achievement in Detailed Measurement Course and ability to read Vernier Caliper performed by the Vocational Education Certificate 1 students being taught by using STAD Cooperative Learning Technique and regular classroom method. This was a quasi-experimental research. The study sample was comprised of 32 Vocational Education Certificate first-year students of Ayutthaya Ship Boatbuilding Industrial and Technology College who were studying in the second semester, the academic year 2019. The sample was divided into two groups to be a control group and an experimental group. The research instruments used for collecting the data were learning management plans on measuring and reading Vernier Caliper containing learning and teaching activities based on STAD Cooperative Learning Technique and regular classroom method, a learning achievement test, and a questionnaire to examine the students' satisfaction towards being taught measuring and reading Vernier Caliper by using STAD Cooperative Learning Technique and regular classroom method. The statistics used for analyzing the collected data included mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows: (1) the students being taught by using STAD Cooperative Learning Technique gained a higher level of the mean score of learning achievement than the students being taught by regular classroom method at the .05 level of significance and (2) the satisfaction level of the students being taught by using STAD Cooperative Learning Technique was higher than the students being taught using the regular classroom method at the .01 level of significance.

Keywords: Detailed Measurement, Ability of Reading Vernier Caliper

1. บทนำ

ในสังคมการเรียนรู้ระบบการศึกษาสายอาชีวศึกษาจะมีการพัฒนาต้องอาศัยปัจจัยหลายประการเกื้อหนุนกันแต่ปัจจัยหลักของการพัฒนาในระบบสายอาชีวศึกษานั้น สนับสนุนให้นักเรียนมาเรียนอาชีวศึกษากันมากขึ้นโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพ คุณสมบัติ ทั้งทางด้านสมรรถภาพความรู้ ความคิด จิตใจที่ดี ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก เผชิญปัญหาและอุปสรรคด้วยความมุ่งมั่น มีวินัยที่จะผลิตแรงงานสายอาชีวศึกษา นักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำเป็นต้องมีทักษะและวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อเพิ่มทักษะของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีและประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งปัจจุบันอุตสาหกรรมได้เข้ามามีบทบาทสำคัญกับการดำเนินชีวิตประจำวันของคนในสังคม รวมถึงการประกอบอาชีพในด้านต่างๆซึ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชาวัดละเอียด ปัญหาคือผู้เรียนยังขาดความรู้และทักษะในการวัดและอ่านค่าเวอร์เนียคาร์ลิเปอร์ ทำให้เกิดการเบื่อหน่าย ไม่สนใจเรียน ซึ่งต้องเข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ความสามารถไม่เท่ากัน เพราะพื้นฐานครอบครัวของแต่ละคนไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้น ในการจัดการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่าง

ระหว่างบุคคลด้วย ต้องใจเย็นในการจัดการเรียนการสอน แต่ไม่ได้หมายความว่านักเรียนจะไม่ได้ความรู้ครบเนื้อหาตามหลักสูตรที่กำหนด ถ้าสามารถทำเนื้อหาที่ยากให้ง่ายต่อการเข้าใจของนักเรียน จะทำให้นักเรียนชอบมาโรงเรียน และสนใจการเรียนอย่างแน่นอน แต่ปัจจุบันยังพบว่า เช่น นักเรียนขาดทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ไม่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาสาระอื่นๆ ได้ ปัญหาความไม่ต่อเนื่องของการเรียนการสอน ปัญหาครอบครัวของเด็กแต่ละคน ที่บางครอบครัวไม่ค่อยให้ความสำคัญของการศึกษา ผู้ปกครองไม่เคยกดดันการทำงานบ้านของบุตรหลาน ไม่เคยสนใจไต่ถามเกี่ยวกับการเรียน ขาดความรับผิดชอบงานที่ครูกำหนดให้ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดการเรียนรู้ต้องแก้ไขปัญหานี้ในนักเรียนกลุ่มที่เรียนเก่ง มีความพยายามสนใจเรียนรู้ มีการรวมกลุ่มปรึกษาปัญหากัน ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น ผู้วิจัยมีความคิดว่าการเรียนเป็นกลุ่มที่นักเรียนมีการพึ่งพากัน จึงเป็นวิธีการสอนวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น (จิราณี เมืองจันทร์, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบร่วมมือและเมื่อถึงเวลาแยกย้ายทำแบบทดสอบก็สามารถทำคะแนนได้มากขึ้นอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนวิชาวัดละเอียด เรื่องการวัดและการอ่านค่าเวอร์เนียคาร์ลิปเปอร์ ระหว่างนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) กับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้วิชาวัดละเอียด เรื่องการวัดและการอ่านค่าเวอร์เนียคาร์ลิปเปอร์ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) กับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3. การทบทวนวรรณกรรม

การจัดกระบวนการเรียนรู้ได้เปลี่ยนจาก Passive Learning มาเป็น Active Learning ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน (Five Steps) ประกอบด้วย (1) การสร้างประเด็นคำถามและคาดเดาคำตอบ (Learn to Question) (2) การสืบค้นและรวบรวมความรู้ (Learn to Search) (3) การสร้างกระบวนการและขั้นตอนลงมือปฏิบัติ (learn to Construct) (4) การสรุปผลการเรียนรู้ และนำเสนอ (Learn to Communicate) (5) การเผยแพร่และใช้ประโยชน์ในสังคม (Learn to Service) วิจารณ์ พานิช (2555, 11) กล่าวว่า การศึกษาไทยต้องก้าวไปสู่เป้าหมายในสู่ “ยุคความรู้” จุดท้าทายในการจัดการศึกษาควรไปในทิศทางของความสุขในการทำงานอย่างมีเป้าหมายเพื่อชีวิตที่ดีลูกศิษย์ในยุคความรู้กระตุ้นให้ศิษย์เรียนรู้ตลอดชีวิต ครูจึงต้องยึดหลัก “สอนน้อยเรียนมาก” ด้วยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียน ครูต้องตอบได้ว่า ศิษย์ได้เรียนอะไร และเพื่อให้ศิษย์ได้ อะไร จะเกิดขึ้นได้จาก “ครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก ” ในการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้เรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้ตามที่จิราณี เมืองจันทร์ (2556) กล่าวว่า การเรียนรู้ในศตวรรษใหม่ มีคำที่สำคัญที่น่าสนใจคือคำว่า “Teach Less” และ “Learn More” โดยความหมายแล้ว หมายความว่า การเปลี่ยนวิธีการศึกษาด้วยการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายจาก “ความรู้ (knowledge) ไปสู่ทักษะ (skill or practices)” การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการเรียนรู้แบบตัวใครตัวมัน (Individual Learning) เพราะการเรียนรู้แบบใหม่

ต้องเป็นการเรียนรู้ที่แบ่งปันกันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การเรียนในปัจจุบันควรให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติพร้อมเรียน ทฤษฎีไปพร้อมๆ กันไม่ใช่แยกส่วนกันเรียนดังที่ อาเรนดส์ (Arends, 1994, อ้างถึงในจิรากร สำเร็จ, 2551) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือไว้ 5 ประการ ดังนี้ (1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) ด้านการปรับปรุงด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (3) ด้านทักษะในการทำงานร่วมกันให้เกิดผลสำเร็จที่ดีและการรักษาความสัมพันธ์ที่ดี (4) ด้านทักษะการร่วมมือกันแก้ปัญหา (5) ด้านการทำให้รู้จักและตระหนักในคุณค่าของตนเองและสลาวิน (Slavin, 1990, p. 87) ได้กล่าวถึงแบบการสอนแบบกลุ่มสัมฤทธิ์ไว้ว่าเป็นการจัดสมาชิกกลุ่มละ 4-5 คน แบบละความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศ โดยครูจะทำการเสนอบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นก่อน แล้วให้แต่ละกลุ่มทำงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอนเมื่อสมาชิกในกลุ่มช่วยกันทำแบบฝึกหัดและทบทวนบทเรียนที่เรียนจบแล้วครูจะให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบประมาณ 15-20 นาที คะแนนที่ได้จากการทดสอบจะถูกแปลงคะแนนของแต่ละกลุ่มที่เรียกว่ากลุ่มสัมฤทธิ์ (Achievement Division) ซึ่งเรียนรู้แบบร่วมมือกันโดยใช้กิจกรรมการเรียนแบบแบ่งกลุ่มพัฒนารูปแบบการสอนแบบนี้เรียกว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เป็นเทคนิคที่ครูจะต้องตระหนักถึง เพื่อเพิ่มผลการจัดการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มี 2 ประการ คือ 1) เป้าหมายของกลุ่ม (Group Goal) เงื่อนไขนี้เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียน ทั้งนี้เพราะกลุ่มจำเป็นต้องให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มได้ทราบเป้าหมายของกลุ่มในการร่วมมือกันทำงานถ้าปราศจากเงื่อนไขข้อนี้งานจะสำเร็จไม่ได้เลย 2) ความรับผิดชอบต่อตนเอง (Individual Accountability) สมาชิกในกลุ่มทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองเท่ากับรับผิดชอบต่อกลุ่ม ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ทางด้านวิชาความรู้เฉพาะด้านจึงจำเป็นต้องมีความรู้มีทักษะและการทำงานแบบร่วมมือเพื่อให้มีความสามัคคีและเพิ่มศักยภาพการทำงานซึ่งเป็นเสมือนการปลูกฝังให้กับนักเรียนมีพื้นฐานและมีวินัยต่อตนเองต่อสังคมและต่อประเทศชาติ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนมีความสามารถแตกต่างกันต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ซึ่งจะทำให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ดี และสามารถทำแบบทดสอบได้ถูกต้องให้ได้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของเทคนิคการเรียนรู้ว่า “ความสำเร็จแต่ละคนคือความสำเร็จของกลุ่ม ความสำเร็จของกลุ่มคือความสำเร็จของทุกคน” นั่นคือเทคนิคแบบกลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op) และ STAD เป็นวิธีสอนแบบร่วมมือโดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Student Team Achievement Division หรือ STAD) หมายถึง การเรียนแบบร่วมมือที่กำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกันทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มละ 4 คน ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง 1 คน ปานกลาง 2 คน และต่ำ 1 คน นักเรียนจะต้องร่วมมือกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

4. ขอบเขตของงานวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกช่างกลโรงงาน และช่างยนต์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 32 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้นคือ วิธีการจัดการเรียนรู้ 2 แบบ ได้แก่

2.1.1 การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD)

2.1.2 การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

2.2 ตัวแปรตาม

2.2.1 ความสามารถทางการเรียนรู้เรื่องการวัดและอ่านเวอร์เนียร์คาร์ลิปเปอร์ วิชาวัดละเอียด

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ เรื่องการวัดและอ่านเวอร์เนียร์คาร์ลิปเปอร์ วิชาวัดละเอียด

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้เรื่องการวัดและอ่านเวอร์เนียร์คาร์ลิปเปอร์ของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนช่างกลโรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สามารถวัดและอ่านเวอร์เนียร์คาร์ลิปเปอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD)

2. ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนรู้โดยการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) ไปใช้กับการเรียนวิชาอื่นๆที่มีภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้วิชาวัดละเอียดโดยใช้การเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกช่างกลโรงงาน และช่างยนต์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 50 คน จาก 4 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียน 32 คน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกช่างกลโรงงานและช่างยนต์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) มาจำนวน 2 ห้องเรียน ให้เป็นกลุ่มทดลองซึ่งสอนโดยการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุมซึ่งสอนด้วยวิธีแบบปกติ 1 ห้องเรียนห้องเรียนละ 16 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) หากคุณภาพโดยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์หรือตรงตามเนื้อหานั้นแสดงว่าข้อคำถามข้อนั้นใช้ได้

2.2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากคุณภาพโดยการหาค่าความเชื่อมั่น ความยากง่ายของแบบทดสอบ

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) หากคุณภาพโดยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการทดลองสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) วิชาวัดละเอียดย เรื่องการวัดและอ่านค่าเวอร์เนียคาร์ลิปเปอร์ด้วยตนเอง จำนวน 6 ชั่วโมง ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 5-7 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) กับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบปกติโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

8. สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับที่ใช้การเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) มีความสามารถทางการเรียนวิชาวัดละเอียดยสูงกว่านักเรียนที่มีการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับที่ใช้การเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) มีความพึงพอใจในระดับสูง และสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

9. การอภิปรายผล

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) มีความสามารถทางการเรียนวิชาวัดละเอียดยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติงานร่วมกันนั้นก็ต้องมีการทบทวนกระบวนการของกลุ่มเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มดีขึ้นซึ่งการตอบคำถามในห้องเรียนหากตอบผิดเพื่อนจะหัวเราะ แต่เมื่อทำงานเป็นกลุ่มนักเรียนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันหากตอบผิดก็ถือว่าผิดทั้งกลุ่ม คนอื่นๆ อาจจะให้ความช่วยเหลือบ้าง ทำให้นักเรียนมีความผูกพันกันมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรากร สำเร็จ (2551) และสอดคล้องกับสลาบิน (Slavin, 1990) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยทั่วไปมีสมาชิกกลุ่มละ 4 คน สมาชิกกลุ่มมีความสามารถในการเรียนต่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะรับผิดชอบในสิ่งที่ได้รับการสอนและช่วยเพื่อนสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ด้วย มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันคือเป้าหมายของกลุ่ม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจอห์นสัน (Johnson and Johnson, 1987) พบว่ากระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอนหรือวิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือสมาชิกทุกคนต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ดำเนินงานตามแผนตลอดจนประเมินผลและปรับปรุงงานซึ่ง ไสว พิกขาว (2544) กล่าวถึงการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการ

ช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดตั้งนั้นการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) จึงทำให้นักเรียนมีความสามารถทางการเรียนได้ดีกว่าแบบปกติ

2. นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) เรื่องการวัดและอ่านเวอร์เนียร์คาร์ลิปเปอร์ วิชาวัดละเอียด มีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านเนื้อหา และด้านสุดท้ายคือประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนมากกว่าระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนวิชาวัดละเอียด ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) กลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) ช่วยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มทำให้นักเรียนช่วยเหลือกันในขณะเรียน ซักถามปัญหากันอย่างอิสระคนเก่งสามารถอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มได้เข้าใจแนวคิดและมโนคติได้กระจ่างชัดขึ้นซึ่งความพยายามของนักเรียนแต่ละคนในการหาคำตอบจากปัญหาเดียวกัน จะทำให้เกิดความก้าวหน้าทีละน้อยและเป็นประสบการณ์ที่มีค่า ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันนั้นมีความหมายมากกว่าแค่การเอานักเรียนมารวมกันทำงานเป็นกลุ่มย่อยเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อกลุ่มและส่วนรวมโดยการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความสามารถของตนเองและของผู้อื่น การถือเอาถือเราจะลดลงไป นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยที่ดี เช่น ความสามัคคี มีน้ำใจ มีระเบียบวินัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราณี เมืองจันทร์ (2556). และสอดคล้องกับนฤมล นาดสูงเนิน (2552) การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้วิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องสินทรัพย์หนี้สินส่วนของเจ้าของ (ทุน) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มร่วมมือ (STAD) พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มร่วมมือ (STAD) มีประสิทธิภาพ 85.67/79.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้และดัชนี ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (STAD) ที่พัฒนาขึ้นมีค่าเท่ากับ 0.6687 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 66.87 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

10. ข้อเสนอแนะ

1. การเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) ต้องเลือกกลุ่มที่จะนำไปใช้ให้เหมาะสมกับวิชาที่จะสอนหรือนำไปใช้กับวิชาที่ต้องการใช้การปฏิบัติหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งสามารถนำการเรียนรู้ด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) ไปใช้ได้

2. ควรกำหนดเวลาให้เหมาะสมกับเนื้อหา เพราะเวลาจะเป็นตัวกำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มที่และถ่ายทอดความรู้ได้ดี หากเวลาน้อยการถ่ายทอดความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้เพราะนักเรียนจะเร่งรีบเพื่อให้ทันเวลาที่กำหนด แต่ข้อดีคือการกำหนดระยะเวลาจำกัดทำให้นักเรียนช่วยกันทำงานแข่งกับเวลาและเกิดประสิทธิภาพ

3. ควรนำการเรียนการสอนด้วยเทคนิคจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยวิธีแบ่งกลุ่มตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STAD) ไปเปรียบเทียบกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอื่น เช่น เรียนรู้แบบร่วมมือ

โดยเทคนิคจิกซอร์ (JIG-SAW) หรือเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคคู่ตรวจสอบ (Paris check) และควรนำไปใช้กับรายวิชาที่มีการปฏิบัติงานกับเครื่องจักร เช่น วิชาแม่พิมพ์โลหะ หรือวิชางานซ่อมบำรุงเครื่องกล เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จิรากร สำเร็จ. (2551). การจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์แบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัษฏรภิภักดิ์.
- จิราณี เมืองจันทร์. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD แบบผสมผสานเรื่องคำสั่งควบคุมการทำงานของโปรแกรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัษฏมหาสารคาม.
- นฤมล นาดสูงเนิน. (2552). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้วิชาบัญชีเบื้องต้น 1 เรื่องสินทรัพย์หนี้สินส่วนของเจ้าของ (ทุน) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1. มหาวิทยาลัษฏมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). ทิศทางการศึกษาไทยต้องก้าวไปสู่เป้าหมาย. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักเอ็มพันธ์จำกัด.
- ไสว พักขาว. (2544). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักเอ็มพันธ์จำกัด.
- Johnson D.W., Johnson, R.T. (1987). Research shows the benefits of adult cooperation. Newyork Press.
- Slavin. (1990). Learning Cooperative and the cooperative school. Newyork Press.

จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารวิจัยธรรมศึกษา ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

วารสารวิจัยธรรมศึกษา ของศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม ให้ความสำคัญกับการรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ ดังนั้น จึงกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามหลักการและมาตรฐานด้านจริยธรรมในการตีพิมพ์อย่างเคร่งครัด ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการและกองบรรณาธิการในวารสารวิจัยธรรมศึกษา

1. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาและตรวจสอบบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ โดยพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาบทความกับเป้าหมายและขอบเขตของวารสาร รวมถึงตรวจสอบคุณภาพของบทความตามกระบวนการประเมินคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์
2. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องใช้หลักการในการพิจารณาบทความโดยอ้างอิงเหตุผลทางวิชาการเป็นหลัก และต้องไม่มีอคติต่อผู้เขียนบทความและเนื้อหาบทความที่พิจารณาไม่ว่าจะด้วยกรณีใดๆ ทั้งสิ้น
3. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้เขียนบทความหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในเชิงธุรกิจหรือในการนำไปเป็นผลงานทางวิชาการของตนเอง
4. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องไม่ปิดกั้น เปลี่ยนแปลง หรือแทรกแซงข้อมูลที่ใช้แลกเปลี่ยนระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจประเมินบทความและผู้เขียนบทความ
5. บรรณาธิการและกองบรรณาธิการต้องปฏิบัติตามกระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ของวารสารอย่างเคร่งครัด

บทบาทหน้าที่ของผู้เขียนบทความในวารสารวิจัยธรรมศึกษา

1. บทความที่ผู้เขียนส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์หรือเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
2. ผู้เขียนบทความต้องทำการอ้างอิงให้ถูกต้องทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นมานำเสนอหรืออ้างอิงประกอบในเนื้อหาของตนเอง และต้องไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น
3. หากผลงานทางวิชาการของผู้เขียนเกี่ยวข้องกับการใช้สัตว์ ผู้เข้าร่วม หรืออาสาสมัคร หรือผลการวิจัยมีประเด็นที่เปราะบางต่อผู้ให้ข้อมูล ผู้เขียนควรดำเนินการตามหลักจริยธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงต้องได้รับความยินยอมก่อนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือแสดงเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ หรือในสัตว์ทดลองประกอบด้วยทุกครั้ง
4. ผู้เขียนบทความต้องยินยอมโอนลิขสิทธิ์ให้แก่วารสารวิจัยธรรมศึกษาก่อนการตีพิมพ์ และไม่นำผลงานไปเผยแพร่หรือตีพิมพ์กับแหล่งอื่น ๆ หลังจากที่ได้รับบทตีพิมพ์กับวารสารวิจัยธรรมศึกษาแล้ว
5. ชื่อผู้เขียนที่ปรากฏในบทความต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในบทความนั้นๆ จริง

บทบาทหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์บทความ การพิจารณาคุณภาพของบทความต้องคำนึงถึงคุณภาพของบทความเป็นหลัก และพิจารณาบนหลักการและเหตุผลทางวิชาการโดยปราศจากอคติหรือความขัดแย้งส่วนตัว
2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องตระหนักว่าตนเองเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของบทความที่รับประเมินอย่างแท้จริง
3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องไม่แสวงหาประโยชน์จากบทความที่ตนเองได้ทำการประเมิน
4. หากผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบทความที่รับประเมิน เป็นบทความที่คัดลอกผลงานชิ้นอื่น ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที พร้อมแสดงหลักฐานประกอบที่ชัดเจน
5. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินบทความต้องรักษาระยะเวลาประเมินตามกรอบเวลาประเมินที่วารสารวิจัยธรรมศึกษากำหนด รวมถึงไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความให้ผู้อื่นได้รับรู้

การเตรียมต้นฉบับเพื่อการเสนอจัดพิมพ์ในวารสารวิจัยธรรมศึกษา
ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวุธวิกสิตาราม

1. ขนาดของต้นฉบับ

พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาด A4 โดยเว้นระยะระหว่างขอบกระดาษด้านบน 3.81 ซม. ด้านขวากับด้านล่าง 2.54 ซม.

2. รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่ง

ใช้รูปแบบอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้ขนาดและชนิดของตัวอักษร รวมทั้งการวางตำแหน่งดังนี้

2.1 ขนาดกระดาษ จัดพิมพ์บทความด้วยกระดาษ ขนาด A4 พร้อมระบุเลขหน้า ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวาและซ้ายตามรูปแบบการจัดหนังสือทั่วไป

2.2 ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) ขนาด 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

2.3 ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) ตัวพิมพ์ใหญ่ ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตัวพิมพ์เล็ก ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

2.4 ชื่อผู้เขียน ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวา ได้ชื่อเรื่อง โดยให้ใส่ทั้งชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุอีเมลด้วย

2.5 ที่อยู่หรือหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านขวา ได้ชื่อผู้เขียน โดยให้ใส่ที่อยู่หรือหน่วยงานทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.6 หัวข้อบทคัดย่อไทยและอังกฤษ ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ได้ที่อยู่หรือหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน โดยหัวข้อบทคัดย่อไทยและหัวข้อบทคัดย่ออังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตัวพิมพ์ใหญ่

2.7 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา จัดพิมพ์ไม่ควรเกิน 3 ย่อหน้า บรรทัดแรกเว้น 1 แท็บ (Tab) จากขอบกระดาษด้านซ้าย และพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน

2.8 หัวข้อของคำสำคัญ ภาษาไทย ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดซ้ายหน้ากระดาษ ได้บทคัดย่อภาษาไทย และคำสำคัญนี้ไม่ควรเกิน 3 ศัพท์ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

2.9 หัวข้อของคำสำคัญ ภาษาอังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดซ้ายหน้ากระดาษ ได้บทคัดย่อภาษาอังกฤษ และคำสำคัญนี้ไม่ควรเกิน 3 ศัพท์ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา

2.10 หัวข้อเรื่อง ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุหมายเลขข้อ

2.11 หัวข้อย่อย ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ระบุหมายเลขข้อย่อย โดยเรียงตามลำดับตามเลขหัวข้อเรื่องเป็นหลัก

2.13 เนื้อหา ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา และพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน โดยบทความวิจัยและบทความวิชาการ ให้มีองค์ประกอบเริ่มตั้งแต่บทนำหรือความนำ เนื้อหาหลัก วิเคราะห์และสรุป บรรณานุกรม

ส่วนบทวิจารณ์หนังสือ ให้มีข้อมูลทางบรรณานุกรม ชื่อผู้วิจารณ์ บทวิจารณ์ สำหรับงานสร้างสรรค์ประเภทอื่นๆ ให้มีองค์ประกอบตามบทความวิจัยและบทความวิชาการ

3. จำนวนหน้าต้นฉบับ

เนื้อหาของบทความตั้งแต่หัวข้อเรื่องจนถึงบรรณานุกรมควรมีความยาวไม่ควรเกิน 15 หน้า กระดาษขนาด A4

4. ช่องทางการส่งผลงาน

4.1 ทางไปรษณีย์ ให้พิมพ์ผลงาน 1 ชุด และซีดีบันทึกผลงานในรูปแบบไมโครซอฟต์เวิร์ด 1 แผ่น ส่งถึง พระมหารามฆวรินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร. 137 วัดอาวุธวิกสิตาราม ถ.จรัญสนิทวงศ์ 72 แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700 โทร. 086-086-4258

4.2 ทาง Email โดยส่งไฟล์เวิร์ด ไปที่ maghavin9@yahoo.com

4.3 ทาง website โดยส่งไฟล์เวิร์ดเข้าในระบบของวารสาร หลังจากนั้น ทางวารสารจะดำเนินการตามลำดับจนกว่าจะมีการตีพิมพ์ผลงาน